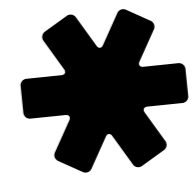

2017

VLAAMS- BRABANT

kruispunt van vele werelden

**VLAAMS-
BRABANT**

kruispunt van vele werelden

gedeputeerde
Tie Roefs

gedeputeerde
Walter Zelderloo

gedeputeerde
Ann Schevenels

provinciegouverneur
Lodewijk De Witte

provinciegriffier
Marc Collier

gedeputeerde
Tom Dehaene

gedeputeerde
Monique Swinnen

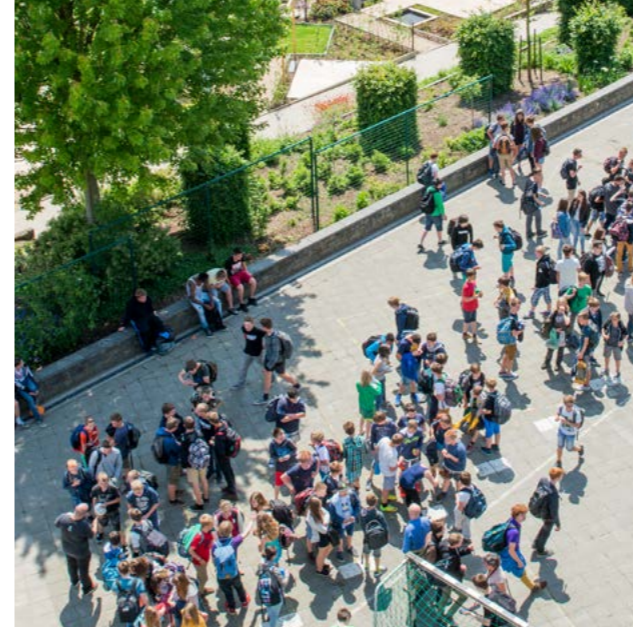
gedeputeerde
Marc Florquin

DE STREEKMOTOR

Of het nu de verkeersveiligheid aan de schoolpoort is of ruimte om te ondernemen. Het juiste geluidsmateriaal voor jouw vereniging of de opleiding van onze brandweermannen en politieagenten. De inrichting van overstromingsgebieden of de zorg voor onze mooiste landschappen. Het is de provincie die elke dag opnieuw voor oplossingen zoekt.

Eenvoudig is dat niet. Er komt zoveel bij kijken, met zoveel verschillende meningen en partners. Gemeentebesturen, belangenorganisaties, milieuverenigingen, bedrijven, overheden en – natuurlijk – onze inwoners. De schaalgrootte en de werkwijze van de provincie is ideaal om hen samen te brengen en mee te trekken in het verhaal. Zoals een motor geeft dat vonken en gaat het vooruit. De provincie, de Streekmotor.

Monique Swinnen,
gedeputeerde communicatie

INHOUD

P 16. ONZE RUIMTE, ONZE TOEKOMST

Waar we graag wonen. Ons veilig verplaatsen.
Ons milieu koesteren. Ons goed voelen.

P 52. KENNIS ALS MOTOR

Een slimme provincie met een innovatieve
economie, veelzijdig onderwijs en plaats
voor landbouw.

P88. GENIETEN IN VLAAMS-BRABANT

Met cultuur, natuur, erfgoed en jong talent
om te koesteren. Heerlijk om te fietsen, te
wandelen, te proeven.

P 118. LEVENSKWALITEIT

Een provincie waar we allemaal kansen
krijgen en wie achterblijft niet uit het oog
verdwijnt.

DE LAAGSTE BELASTINGDRUK

De provincie Vlaams-Brabant is financieel gezond: de begroting 2018 is in evenwicht en ze blijft de provincie met de laagste provinciale belastingdruk van Vlaanderen. Het grootste deel van de inkomsten wordt gegenereerd uit de opcentiemen op de onroerende voorheffing, zo'n 87 miljoen euro. Daarnaast zijn er nog inkomsten uit enkele kleinere belastingen zoals de belasting op vergunningsplichtige bedrijven (1,2 miljoen), op aanplakborden (280.000) en op jachtverloven (50.000). De totale provinciale belastingdruk per inwoner komt neer op 79 euro.

DE PROVINCIES ZIJN DE STREEKMOTOR

Met een colloquium in het Provinciehuis in Leuven op 25 november 2017, definieerden de Vlaamse provincies zich als streekmotor, de krachtige en dynamische motoren achter heel wat initiatieven die de levenskwaliteit van mensen, bedrijven en organisaties verbeteren in hun streek.

BESTUURLIJKE VEREENVOUDIGING

Op 1 januari 2018 droeg de provincie haar persoonsgebonden bevoegdheden sport, jeugd, cultuur en welzijn over aan Vlaanderen. Dat is het gevolg van de interne staatshervorming met de bedoeling het bestuurlijke landschap te vereenvoudigen. De grondgebonden taken zoals ruimtelijke ordening, economie en landbouw, milieu, erfgoed, mobiliteit, toerisme, de provinciedomeinen, erfgoed en zo meer, blijven een provinciale bevoegdheid.

KONINKLIJK BEZOEK OP NATIONALE FEESTDAG

Prinses Astrid en Prins Lorenz woonden op 21 juni 2017 het Te Deum bij in de Sint-Pieterskerk in Leuven ter gelegenheid van de nationale feestdag. Ze werden onder meer verwelkomd door Chris Taes, voorzitter van de provincieraad Vlaams-Brabant.

ZONNEPANELEN OP HET PROVINCIEHUIS EN DE PIVO-SITE

De provincie gunde in september 2017 de plaatsing van zonnepanelen op de daken van het Provinciehuis en twee loodsen op de PIVO-site in Asse. De panelen op het Provinciehuis in Leuven hebben een vermogen van 147 kWp, die op de daken van loodsen 68 en 99 op de PIVO-site zijn beide goed voor een vermogen van 119,4 kWp. De provincie wil met haar eigen energiebeleid tegen 2019 20% minder energie verbruiken en 55% minder CO2 uitstoten. Ze streeft ook naar 20% hernieuwbare energie.

LEERLINGEN WIJNPERS MAKEN KONINKLIJKE BLOEMDECORATIE

De leerlingen Planttechnische Wetenschappen van de provinciale school De Wijnpers uit Leuven mochten de bloemdecoratie verzorgen in het Paleis der Natie in Brussel, ter gelegenheid van het Koningsfeest op 15 november 2017. Drie leerlingen overhandigden een zelfgemaakt boeket aan Koningin Paola, Prinses Astrid en Prinses Claire.

DE DUITSE AMBASSADEUR OP BEZOEK

Op vrijdag 30 juni was de Duitse ambassadeur Rüdiger Lüdeking te gast in Vlaams-Brabant. Na de ontvangst in het Provinciehuis bracht hij een bezoek aan de Leuvense kennisbedrijven imec en Materialise. Duitsland is de belangrijkste buitenlandse handelspartner van Vlaanderen. Om nog meer samenwerkingskansen te scheppen en investeringen te stimuleren, sloot de provincie Vlaams-Brabant in 2016 een samenwerkingsakkoord met de Duitse regio Rhein-Neckar. Net als Vlaams-Brabant is dat een innovatieve topregio met sterke universiteiten, onderzoeksinstellingen en bedrijven.

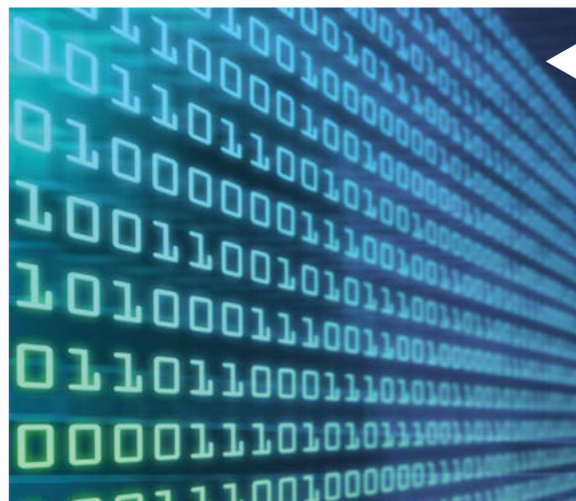
NEDERLANDSE AMBASSADRICE BEZOEKT KENNISECONOMIE

De Nederlandse ambassadrice Maryem van den Heuvel bezocht op 10 november 2017 Vlaams-Brabant. Ze kreeg tijdens haar bezoek een beeld van enkele belangrijke ontwikkelingen rond Brussels Airport, bezocht het Health House in Leuven en ging langs bij het hoogtechnologische bedrijf imec. Nederland is een belangrijke partner voor onze kenniseconomie, met nauwe banden tussen de KULeuven en Nederlandse universiteiten en kenniscentra.

TAALCAMPAGNE 'NEDERLANDS LEREN, SIMPLE COMME BONJOUR'

Onder de slogan 'Nederlands leren, simple comme bonjour – Nederlands leren, a piece of cake' trapt de provincie Vlaams-Brabant, vzw 'de Rand' en het Agentschap Integratie en Inburgering hun jaarlijkse campagne af om anderstaligen in de Vlaamse Rand aan te sporen lessen Nederlands te volgen. De initiatiefnemers verdeelden flyers, bladwijzers en affiches. Er volgden ook Facebookadvertenties, publiciteit op bushokjes en raamstickers op 250 bussen van De Lijn.

GOUVERNEUR PLEIT VOOR SLIMME REGIO'S

Tijdens zijn jaarlijkse toespraak voor de provincieraad op 10 oktober 2017 ging gouverneur Lodewijk De Witte dieper in op de digitale technologieën en wat die kunnen betekenen voor de lokale besturen. Hij brak een lans voor het concept van een 'smart city' of een 'smart region', waarbij slimme steden en regio's digitale technologie inzetten om hun beleid te onderbouwen en zo bij te dragen aan een meer menselijke en leefbare maatschappij.

SOLAR BENCH VOOR PROVINCIEHUIS

Op 20 maart 2017 werd de eerste Vlaams-Brabantse solar bench ingehuldigd aan het Provincieplein in Leuven. De solar bench is een betonnen bank die uitgerust is met een geïntegreerd zonnepaneel in het zitvlak en 6 oplaadpunten, waarvan 4 voor USB. Het zonnepaneel zet het zonlicht dat op de bank valt om in elektriciteit. Een treffend symbool voor de inspanningen die de provincie levert op vlak van duurzame energie.

WAT NOG...

* Op 30 november 2017 kregen zes verenigingen van provinciegouverneur Lodewijk De Witte het **brevet van koninklijke maatschappij**. Verenigingen die hun vijftigjarig bestaan vieren, kunnen deze titel aanvragen. Het ging om voetbalclub Simca Boys uit Asse, Kunstkring 't Steen vzw uit Weerde, basketbalclub Clem uit Scherpenheuvel, judoclub Euro-Budo-Landen, carnavalsvereniging De Boerkes uit Halle en voetbalclub VK de Daltons uit Malderen.

* Op 17 augustus 2017 verleende de provincie Vlaams-Brabant de **eerste omgevingsvergunningen**. De omgevingsvergunning bundelt de milieuvergunning, de stedenbouwkundige vergunning en de verkavelingsvergunning samen in één procedure. Die verloopt helemaal digitaal zodat de bedrijven de administratieve tijd die ze besteden aan een vergunningsaanvraag verminderen.

* De Vlaams-Brabantse provincieraad keurde in december 2017 een motie goed waarin ze pleit voor een **eigen rechtbank in Halle-Vilvoorde**. Nu zijn de inwoners aangewezen op de Brusselse rechtbank en die kampt met structurele achterstand en organisatieproblemen. Bovendien wordt de indruk gewekt dat de doelbewuste keuze voor de Franstalige kamers van de rechtbank – ook door Nederlandstalige inwoners van Halle-Vilvoorde – als strategie wordt misbruikt om procedurele vertragingen, een mildere bestraffing of een hogere kans op seponering uit te lokken.

* De provincieraad van Vlaams-Brabant stemde in april een motie **tegen de sluiting van de kazerne van de civiele bescherming** in Liedekerke. Een beslissing van de federale regering die volgens de raad betekent dat de provincies Vlaams-Brabant, Oost-Vlaanderen, Henegouwen en Namen niet meer zullen kunnen rekenen op een snelle interventie, zo levensbelangrijk bij rampen.

* Op dinsdag 7 februari stemde de provincieraad **een motie over de toenemende verzaaging van de Ring van Brussel**. De motie was gericht aan de voorzitter van het Vlaams Parlement. De provincie drukte er haar bezorgdheid in uit over de toegenomen verkeersdruk en vroeg de Vlaamse overheid er alles aan te doen om extra verkeer te vermijden.

ONZE RUIJITE ONZE TOEKOMST

Waar we graag wonen en werken.
Ons veilig verplaatsen.
Ons milieu koesteren.
Ons goed voelen.

RUIMTELIJKE PLANNING

EEN OPWAARDERING VOOR DE ZENNEVALLEI

De Zennevallei is aan het verstedelijken. De versnippering van het landschap door spoorlijnen, wegen en het Kanaal Brussel-Charleroi zorgt voor extra druk op de leefkwaliteit en de open ruimte.

De Vlaamse overheid erkende het project 'Slimme transformatie in de verstedelijkte Zennevallei' als strategisch project in het kader van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, voor de periode 2017-2020. De provincie Vlaams-Brabant coördineert en brengt de Zennegemeenten Drogenbos, Sint-Pieters-Leeuw, Beersel en Halle, het Regionaal Landschap Pajottenland & Zennevallei en andere betrokken partners samen om de regio op te waarderen.

Met bedrijven en inwoners

In 2017 kregen heel wat initiatieven vorm. Zo konden de inwoners en bedrijven van 21 september tot 22 oktober de expo 'Wonen en werken in de Zennevallei' bezoeken in het FeliXart Museum in Drogenbos. Met maquettes, beeldmateriaal, interviews en ontwerpen kregen de bezoekers zicht op de uitdagingen en werd het debat aangezwengeld. En met gratis rondritten maakten geïnteresseerden kennis met de verschillende projectgebieden.

150.000 euro subsidie

De provincie Vlaams-Brabant investeerde ook in heel concrete projecten. Zo ging er 50.000 euro naar de herinrichting van het Albertpark in Halle. 25.000 euro ging naar de inrichting van het wijkpark Hoge Paal in Sint-Pieters-Leeuw als groen- en waterbufferpark. De provincie investeerde ook 75.000 euro in projecten die nog in de ontwerpfasen zitten: de Sterstraat in Drogenbos, de inrichting van

de buffer- en parkzone Ruysbroeckveld de inrichting van een buurtpark aan woonzorgcentrum Zilverlinde in Sint-Pieters-Leeuw en de oeverzone van de Zenne in het centrum van Lot.

Nieuw park voor Lembeek

Een oplossing zoeken waarbij natuur, water en bedrijvigheid worden verzoend? Dat is gelukt in Lembeek. 8ha natuur wordt ingericht voor wateropvang, grenzend aan nieuwe bedrijvigheid en aan de kerk van Lembeek.

EEN TOEKOMSTVISIE VOOR BEDRIJVENZONE BUDA

In december 2017 wees de provincie Vlaams-Brabant de gunning voor de Optimalisatiestudie BUDA+ toe aan het consortium 1010 Architecture Urbanism, IDEA consult, TML en Witteveen+Bos. De studie moet leiden tot een ruimtelijke toekomstvisie voor het gebied. De bedrijvenzone BUDA raakte immers in verval na de sluiting van Renault, Cokeries de Marly, VTR en andere vestigingen. Veel bedrijfsgebouwen zijn verouderd of staan leeg. Dat schrikt sterke ondernemers af terwijl bedrijven die werken op de rand van wat legaal is nog wel hun weg vinden naar BUDA. Toch heeft de bedrijvenzone van 200 hectare gezien haar ligging een enorm potentieel.

TIJDELIJKE HERINRICHTING VAN STATIONSPLEIN IN TIENEN

De provincie geeft het Stationsplein een nieuwe impuls met een tijdelijke inrichting. De provincie trekt de kar als streekmotor en maakte eerder al een masterplan. De uitvoering ervan staat nu in de startblokken.

In afwachting van de herinrichting wordt het plein voor het stationsgebouw in het voorjaar van 2018 verfraaid met een uitkijkpunt, zitplekken en speelse elementen. Ook de verbindingen met de perrons en de pendelparking worden verbeterd. De opdracht van deze tijdelijke inrichting werd gegund aan Inter I.D. in samenwerking met AST77 en Vandermeulen bvba.

DE RUIMTELIJK- ECONOMISCHE AGENDA

De provincie Vlaams-Brabant werkte een ruimtelijk-economische agenda uit, met onder meer een overzicht van de economische zones die prioritair nood hebben aan een opwaardering. Zoals bedrijvenzone BUDA, de Zennevallei, Kampenhout-Sas en de kantorenzones in de Noordrand. Er zijn immers zoveel verschillende partijen bezig met onze economie en ruimte om te ondernemen, elk met andere prioriteiten: ontwikkelaars, steden en gemeenten, werkgeversorganisaties en zo meer. Door prioriteiten te stellen en de krachten te bundelen, komt er echt schot in de zaak.

EEN VERNIEUWDE STATIONS-OMGEVING VOOR HAACHT

De stationsomgeving van Haacht wordt opgewaarderd. In het najaar van 2016 zette het provinciebestuur samen met de gemeente Haacht, de brouwerij Haacht en de NMBS een eerste stap in de uitbouw van de stationsomgeving van Haacht als regionaal herkomststation. Om de publieke ruimte op te waarderen, stelden de provincie Vlaams-Brabant en de gemeente Haacht het studie bureau Stramien aan. De provincie trok in juli 2017 alvast 200.000 euro uit voor de uitvoering. Die gaat in 2018 van start.

EEN WARMTENET IN AARSCHOT BLIJKT RENDABEL

Een warmtenet op het bedrijventerrein Nieuwland-Meetshoven is interessant en rendabel. Dat is de uitkomst van een onderzoek van het studie bureau VITO in opdracht van de provincie Vlaams-Brabant. Vooral de restwarmte uit de waterzuiveringsinstallatie is zeer interessant om de voorziene kleine uitbreiding van de bedrijvenzone van warmte te voorzien. En de recuperatie van biomassa uit houtafval zou een groot deel van het bestaande terrein kunnen verwarmen. Het is nu aan de markt om verder de financiële en praktische haalbaarheid te onderzoeken en daarna te zorgen voor de realisatie en de uitbating van het warmtenet.

HORIZON+, EEN VISIE VOOR HET ZONIËNWOUDE

In juni 2017 ging het strategische project HORIZON+ van start. Drie jaar lang gaan de provincie Vlaams-Brabant, de Vlaamse overheid, het Regionaal Landschap Dijleland en de gemeenten Overijse, Hoeilaart, Sint-Genesius-Rode intens samenwerken om het Zoniënwoud toeristisch en recreatief uit te bouwen en de open ruimte tussen de omliggende woon- en leefgebieden te versterken.

Samen werken ze een strategische visie uit, maar er komen ook heel concrete projecten. Zo komt er een bezoekersonthaal in de voormalige priorijkerk in Groenedaal, een toeristisch-recreatieve poort met een speelbos in Jezus-Eik en een onthaalpoort in Sint-Genesius-Rode.

WAT NOG...

* In februari 2017 stelde de provincie **het masterplan voor het kleinstedelijk gebied Asse** voor. Dit plan zet de ruimtelijke visie om in concrete acties zoals de realisatie van stadsrandbossen, de inrichting van een handelszone en de verbetering van het openbaar domein.

WAT NOG...

* De provincie Vlaams-Brabant startte in het voorjaar van 2017 een onderzoek naar **de herstructurering van de bedrijfsite Bomaco in Zellik**. Deze voormalige houthandel heeft haar activiteiten grotendeels stopgezet. De provincie bekijkt een nieuwe invulling en een uitbreiding, gezien de grote vraag naar bedrijfsruimte.

* Het Vlaams Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest startten in september 2017 **een studie naar de toekomst van de Leopold III-laan**, de as tussen de luchthaven van Zaventem en Brussel. De provincie was vragende partij naar een gezamenlijke visie op de inplanting van kantoren in de regio, en zal actief meewerken.

* De provincie Vlaams-Brabant en de gemeente Zaventem sloten in december 2017 een samenwerkingsovereenkomst af: samen werken ze **een ruimtelijk kader uit voor de verdere ontwikkeling van de bedrijfzone Zaventem-Zuid** langs de E40. Deze zone groeide in de loop der jaren organisch aan, zonder rekening te houden met een multimodale ontsluiting.

* De provincie Vlaams-Brabant, het Regionaal Landschap Zuid-Hageland, de gemeenten Linter, Landen, Geetbets, Tienen, Zoutleeuw en Hoegaarden, Natuurpunt en de Boerenbond sloegen in juli 2017 de handen in elkaar. Met **het strategische project 'Getestreek – productief landschap als ruimtelijke drager van een sterke plattelandsregio'** zullen ze drie jaar lang intens samenwerken aan de versterking van deze plattelandsregio met leefbare dorpen, open ruimte, erfgoed, recreatie en toerisme.

MOBILITEIT

TELLING: STEEDS MEER FIETSERS OP FUNCTIONEEL FIETSROUWNETWERK

De inspanningen van de provincie Vlaams-Brabant voor meer en betere fietspaden, lonen. Dat blijkt uit de telling van het fietsverkeer op de fietssnelwegen en fietspaden van het bovenlokaal functioneel fietsroutenetwerk (BFF) van 1 januari tot en met 31 juli 2017. De provincie telde 1.238.176 fietsbewegingen en dat zijn er een pak meer dan enkele jaren geleden.

De vaste teller op de F3 (HST-fietsroute Leuven-Brussel) tussen Herent en Leuven registreert fietsers sinds april 2012. In 2013 werden tussen januari en juli 109.967 fietsbewegingen geregistreerd. In 2017 is het fietsverkeer in dezelfde periode met 69,5% gestegen tot 153.405. Daarmee is dit deel van de F3 de op twee na populairste fietssnelweg van Vlaams-Brabant. De populairste is de F8 kanaalroute tussen Leuven en Mechelen, met 178.363 geregistreerde fietsbewegingen. In mei en juni kom je er gemiddeld meer dan 1.100 fietsers per dag tegen. De tweede populairste fietsroute is de Demerdijk in Werchter. Het festival Rock Werchter zorgt er voor heel wat extra fietsverkeer.

3,1 miljoen fietssubsidies

Het bovenlokaal functioneel fietsroutenetwerk (BFF) telt ruim 2400 kilometer. In februari 2017 keurde de provincieraad enkele wijzigingen goed om het netwerk aan te passen aan nieuwe plannen en evoluties. Dat gebeurde onder meer in Diest, Sint-Genesius-Rode, Beersel, Opwijk, Merchtem en Asse. Infrastructuurwerken uitvoeren op trajecten die in het BFF zijn opgenomen, levert financiële voordelen op. Fietsinfrastructuur op het bovenlokaal functioneel

fietsnetwerk die voldoet aan een aantal normen rond comfort, breedte en inrichting, kan daarvoor immers tot 80% of voor fietssnelwegen zelfs 100% gesubsidieerd worden. Het Fietsfonds is een overeenkomst tussen de provincie Vlaams-Brabant en het Vlaams Gewest.

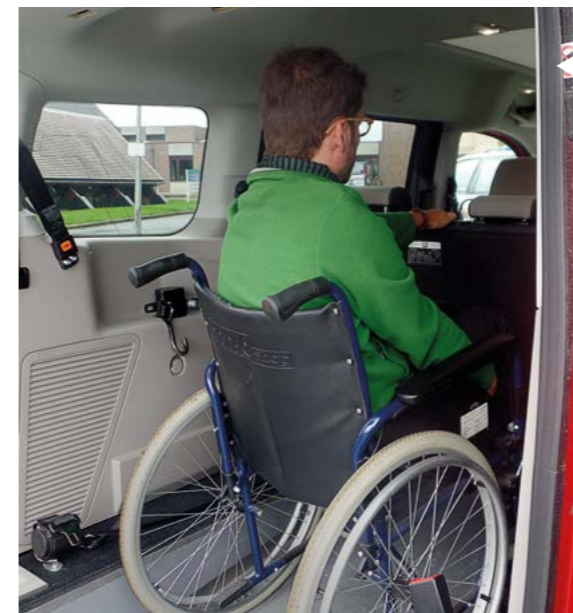
In 2017 kregen Bierbeek, Boortmeerbeek, Dilbeek, Kapelle-op-den-Bos, Landen, Leuven, Londerzeel, Roosdaal, Scherpenheuvel-Zichem, Steenokkerzeel, Tienen, Zaventem en Zemst samen 3.126.965,93 euro voor 14 fietsinfrastructuurprojecten op het bovenlokaal functioneel fietsnetwerk.

DETTIG BEDRIJVEN NEMEN DEEL AAN DE FIETSTEST

Het bedrijf Idewe in Heverlee was een van de dertig bedrijven die hebben deelgenomen aan de Fietstest, een campagne van de provincie om meer pendelaars op de fiets te krijgen. Drie weken lang konden de werknemers van Idewe een vloot elektrische en andere fietsen uitproberen om naar het werk te pendelen. Met succes, Idewe besliste nadien om zelf leasefietsen ter beschikking te stellen van de werknemers.

BLIJVENDE AANDACHT VOOR TRAGE WEGEN

In 2017 werden Diest, Roosdaal, Kampenhout, Lubbeek en Kapelle-op-den-Bos begeleid bij hun inventaris van trage wegen. Bekkevoort, Affligem, Geetbets en Lubbeek kregen begeleiding bij de opmaak van hun plan trage wegen. De vierde bebodingsactie zorgde voor bewegwijzering in acht gemeenten.

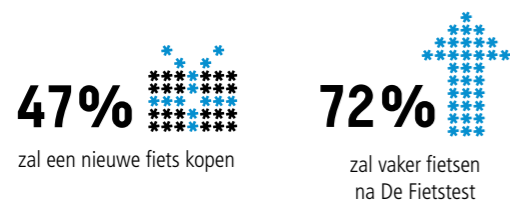
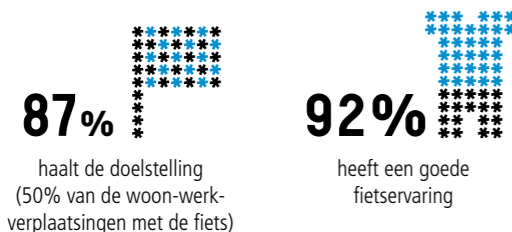
1000STE RIT VOOR KLANT VAN MOBILITEITSCENTRALE AANGEPAST VERVOER

Friedl, een MS-patiënte uit Londerzeel, maakte op 11 oktober 2017 haar 1000ste rit als vaste klant van de Mobiliteitscentrale Aangepast Vervoer. De werking van de Mobiliteitscentrale is sinds 2017 in handen van de provincie Vlaams-Brabant. Dat garandeert een efficiëntere en meer neutrale werking. De Mobiliteitscentrale brengt duidelijkheid in het kluwen van vervoersmogelijkheden. Ze geeft gratis advies over aangepast vervoer en zorgt ook voor vervoer in samenwerking met verschillende vervoerders aan een verminderd tarief.

TELLINGEN EN NIEUWE MEETPUNTEN LANGS DE F3

Al sinds april 2012 meet een vaste fietsteller in Wilsede het fietsverkeer op de F3, de HST-fietsroute tussen Leuven en Brussel. In het voorjaar van 2012 en in het voorjaar van 2016 installeerde de provincie bovendien op 8 plaatsen tijdelijke meetinstallaties. Uit de metingen blijkt dat het fietsverkeer op vijf jaar tijd met 24% is toegenomen. Om de evolutie nog nauwkeuriger op te volgen, plaatste de provincie Vlaams-Brabant eind maart 2017 twee extra meetpunten op de fietssnelweg: in Zaventem en in Kortenberg.

WERKEN AAN HET NETWERK VAN FIETSSNELWEGEN

In 2017 werkte de provincie Vlaams-Brabant hard aan het netwerk van Fietssnelwegen. Zo investeerde ze 1.718.957 euro in nieuwe stukken fietssnelweg op de F212 Asse-Brussel in Zellik, het Brugbergpad op de F25 Leuven-Aarschot en de F1 Antwerpen-Brussel in Zemst. De Vlaamse Landmaatschappij liet in mei, met steun van de provincie Vlaams-Brabant en het Vlaams en Brussels Gewest, een nieuwe fietsweg aanleggen die Brussel verbindt met de luchthaven en Leuven als onderdeel van de fietssnelweg FR0.

De provincie startte ook tal van studies op. Zo startte ze in februari samen met Oost-Vlaanderen een studie naar de verbetering van de F27, ook gekend als de Leirekensroute. In juni stelden de provincie Antwerpen en Vlaams-Brabant een ontwerper aan voor de fietssnelweg F104 Lier-Aarschot. En in oktober startte een consortium een studie naar de fietssnelwegen F2 en F209 die Denderleeuw en Brussel verbinden.

De provincie Vlaams-Brabant, luchthavenbeheerder Brussels Airport Company, Vlaanderen en de gemeente Zaventem sloegen in december de handen in elkaar om op korte termijn een fietsweg aan te leggen die vanaf de F3 in Zaventem directe toegang geeft tot de luchthaven. In 2017 werden de voorbereidingen getroffen om deze F3 uit te breiden met enkele fietstunnels, ter vervanging van enkele minder veilige oversteken.

Toekomstbeeld F3 - De Knikjes

VEILIGER NAAR SCHOOL

Basisscholen kunnen al sinds 2011 dankzij het Dr. Mobi-project een provinciale subsidie vragen voor investeringen in duurzaam woon-schoolverkeer. Sinds het schooljaar 2016-2017 kunnen ook secundaire scholen een aanvraag indienen. Het Sint-Theresiacollege uit Kapelle-op-den-Bos ontving als eerste secundaire school een subsidie voor de aankoop van 23 schoolfietsen. In totaal kregen 28 scholen een subsidie, goed voor 108.500 euro aan subsidies.

Daarnaast geeft de provincie subsidies aan gemeenten om werk te maken van veiligere schoolomgevingen. Zo kreeg Huldenberg 26.307 euro voor meer veiligheid in de buurt van de gemeentelijke basisschool Den Elzas. Ook Zoutleeuw (50.000 euro), Tervuren (50.000 euro), Opwijk (50.000 euro), Haacht (50.000 euro) en Bekkevoort (50.000 euro) verbeterden met steun van de provincie de veiligheid rond de schoolpoort.

WAT NOG...

* De Koning Albertstraat in Roosdaal kreeg **nieuwe, veilige fietspaden**. De provincie investeerde 188.940 euro via het Fietsfonds.

* Fietsen langs Blauwe Hoek en Klein Holland in Londerzeel werd een stuk veiliger. Over een traject van een kilometer kwamen er **nieuwe fietspaden tussen Ursene en de Spoelberchstraat**. Met een provinciale subsidie van 275.058 euro.

* De gemeente Kortenaken werd in juni 2017 uitgeroepen tot **'Sympafietste gemeente 2017'**. Deze wedstrijd werd georganiseerd door de provincie Vlaams-Brabant in samenwerking met Radio 2 Vlaams-Brabant, en peilde naar de fietscultuur onder de inwoners en naar de manier waarop de gemeente het fietsbeleid vorm geeft.

LEEFMILIEU

GROEPSAANKOPEN DAKISOLATIE EN ZONNEPANELEN

De provincie Vlaams-Brabant lanceerde in mei 2017 groepsaankopen voor dak- of zoldervloerisolatie en fotovoltaïsche zonnepanelen. De deelnemers hoeven niet meer zelf prijzen te vergelijken of op zoek naar allerlei technische informatie. De organisaties Pajopower, 3Wplus, IGO en Kringwinkel Hageland nemen die taken voor hun rekening, elk in hun regio.

De provinciale partners en onafhankelijk experts van het Provinciaal Steunpunt Duurzaam Bouwen selecteerden de aannemers en installateurs, vaak mensen uit de eigen regio. Dat leverde niet alleen een scherpe en correcte prijs op, maar ook hoge kwaliteit van materialen en plaatsing, uitgebreide garanties en een goede en vlotte dienstverlening.

De campagne werd een groot succes en bereikte ruim 2.500 inwoners via infosessies, die samen met de gemeentebesturen werden georganiseerd. Binnen het half jaar leidde dit tot meer dan 2.300 aanvragen, met 400 effectieve plaatsingen tot gevolg. De campagne loopt verder in 2018.

ASSE IS VLAAMS-BRABANTSE KLIMAATGEMEENTE

Tijdens een provinciaal netwerk- en inspiratiemoment in juni 2017 werd Asse uitgeroepen tot Vlaams-Brabantse Klimaatgemeente 2016. Met het klimaatproject 'Straat met het beste klimaat' moedigde de gemeente wijkcomités en verenigingen aan om klimaatacties uit te werken. De 11 deelnemende wijken werden uitgeroepen tot 'Goed Klimaatstraat'. De verkiezing van de Klimaatgemeente is een vervolg op de oproep van Bond Beter Leefmilieu en Ecolife, die de gemeenten met steun van de provincie Vlaams-Brabant hadden uitgedaagd om een innovatief klimaatproject op poten te zetten.

AL 54 GOEDGEKEURDE GEMEENTELIJKE KLIMAATACTIEPLANNEN

De Europese Commissie keurde in juli 2017 de klimaatactieplannen goed van 18 Vlaams-Brabantse gemeenten. Het gaat om Aarschot, Begijnendijk, Bertem, Bever, Boortmeerbeek, Boutersem, Herne, Huldenberg, Landen, Lennik, Linter, Londerzeel, Lubbeek, Machelen, Meise, Ternat, Tienen en Wezembeek-Oppem. Daarmee heeft de provincie nu al 54 gemeenten begeleid naar een goedgekeurd actieplan.

In dat plan staan de acties opgesomd waarmee de gemeenten de CO₂-uitstoot op hun grondgebied met minstens 20% willen verlagen tegen 2020. Een engagement dat 60 van de 65 Vlaams-Brabantse gemeenten zijn aangegaan bij de ondertekening van het Europese Burgemeestersconvenant.

START CAMPAGNE 'LEVE DE TUIN'

In het voorjaar van 2017 startte de provincie haar tuinencampagne 'Leve de Tuin'. Daarmee zet ze inwoners aan om hun tuin op een natuurvriendelijke manier te onderhouden en zo er een groen paradijs van te maken. Ze doet dat met enthousiaste tuinverkenneren en hun inspirerende verhalen, met nuttige infosessies vol tuintips, een provinciaal steunpunt tuinen en meer.

HET DIJLEWOLVENPAD TOONT DE NATUUR IN DE BINNENSTAD

Op 13 oktober 2017 kon je het Dijlewolvenpad in Leuven inwandelen. Het Dijlewolvenpad is een natuurleerpad dat de Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud, met de steun van de provincie Vlaams-Brabant en de stad Leuven, aanlegden in het Van Dalepark. Dat parkje aan de Naamsestraat bezit een schat aan wilde natuur, uniek voor de binnenstad van Leuven. De provincie gaf een subsidie van 5.042 euro.

WAT NOG...

* Wie bouwt of verbouwt, kan hiervoor terecht bij het **Steunpunt Duurzaam Bouwen** van de provincie Vlaams-Brabant. In 2017 maakten ruim 1.600 Vlaams-Brabanders gebruik van het gratis advies over isolatie, ventilatie, energiezuinige verwarming, duurzame energie, waterbesparing en duurzaam materiaalgebruik.

* Elf Vlaams-Brabantse gemeenten namen deel aan het **Europese project 'Beyond Energy Action Plans' (BEAST)** en investeren momenteel voor 7,7 miljoen euro in zuinigere verwarmingsinstallaties en betere isolatie. Dat moet tegen 2020 leiden tot een energiebesparing van 20 tot 25% en een vermindering van de CO₂-uitstoot met bijna 10.000 ton.

WAT NOG...

* Op 18 februari 2017 ontving de laatste lichter van **20 klimaatgidsen** hun diploma. Ze werden opgeleid tot echte klimaatambassadeurs door het Centrum voor Natuureducatie (CVN) van Natuurpunt, in het kader van het provinciale project 'Klimaat & Gidsen'. In twee jaar tijd werden er 136 klimaatgidsen opgeleid.

* De leerlingen van het Heilig Hartinstituut in Heverlee kregen in het voorjaar 2017 voor het eerst insecten op de menukaart. Het klimaatproject **'To meat or not to meat'** maakt de leerlingen warm voor het eten van insecten via praktische kooklessen, lessen en een tentoonstelling. Het project loopt drie jaar en krijgt de steun van de provincie Vlaams-Brabant, IGO en UCLL.

* Tijdens het slotevent van **Save@Work** op 15 mei in het Provinciehuis in Leuven, werd Zemst uitgeroepen tot nationale winnaar. Save@work is een Europees project dat lokale overheden steunde om in hun kantoorgebouwen minder energie te verbruiken. Zemst bespaarde 25% energie op een jaar tijd.

* Het intergemeentelijk milieubedrijf Eco-Werf legde op de containerparken van Haacht, Kortenberg, Rotselaar en Tienen een natuurlijke **groenbuffer** aan. De buffers hebben een positief effect op de lokale flora en fauna. De herinrichting kreeg een provinciale subsidie van 20.000 euro.

* Op 1 juni 2017 opende naast de begraafplaats van Steenokkerzeel **een ecologische gedenkplaats** voor te vroeg of ongeboren kinderen, of sterrenkinderen. Het project kreeg een provinciale subsidie van 9.443 euro.

GRATIS WORKSHOPS OVER KLIMPLANTEN EN BOMEN

Op 24 september, 7 oktober en 25 november organiseerde de provincie Vlaams-Brabant gratis workshops over klimplanten en bomen. De workshops pasten in de campagne 'Leve de Tuin'. Een tegel groot - letterlijk - is groot genoeg voor een klimplant. En met de juiste boom fleur je je kleine tuin helemaal op. De verkoeling van het groen gaat het hitte-effect in de stad tegen en een straat vol groene gevels is ook gewoon heel mooi. Maar niet elke klimplant is echter geschikt voor elke gevel. En hoe maak je een klimplant vast? Mag je zomaar een tegel uit de stoep halen? Waar moet je nog rekening mee houden? Het kwam allemaal aan bod.

WAT NOG...

* Op 29 september 2017 vierden de Inter gemeentelijke Natuur- en Landschapsploegen hun 20ste verjaardag. Sinds 1997 voeren ze werken om de biodiversiteit in Vlaams-Brabant te verbeteren. Daarvoor krijgen IGO en Pro Natura elk jaar een **subsidie van 180.000 euro** van de provincie Vlaams-Brabant.

* Een grijze speelplaats? De provincie helpt om die te **vergroenen**. In het najaar van 2017 ontvingen 10 scholen in Bierbeek, Dilbeek, Glabbeek, Gooik, Halle, Herent, Meise, Rotselaar en Vilvoorde samen 43.302 euro voor een groenere speelplaats.

* Tijdens de **Dag van de Grote Ge(k)te** op zondag 10 september 2017 trok ridder Marcus Aerelius Weynhandus over het Kamsalamanderpad door de Getevallei. Hij trakteerde onderweg op wervelende vertellingen en theater.

* In september 2017 stelde de provincie de nieuwe **digitale klimaatkaart** voor. Naast projecten over hernieuwbare energie, werd de kaart uitgebreid met klimaatacties over mobiliteit, gebouwen, consumptie en landbouw. Dat bracht het totaal op 1.192 inspirerende klimaatacties.

* Een leerling van 't Schooltje van Oppem is de **100.000ste deelnemer van Educatief Natuurbeheer**, een project van de provincie Vlaams-Brabant en Natuurpunt. Op 28 maart kreeg de school als dank een educatief pakket van de provincie. Educatief Natuurbeheer laat leerlingen kennismaken met de natuur door hen te laten meehelpen in het beheer van een natuurgebied.

* Twee klassen van basisschool Sint-Lambertus in Nossegem openden op 23 juni officieel het **Vliegbo**, bij de grens van het luchthavengebied. Het bosje - eigendom van Brussels Airport en de provincie Vlaams-Brabant - werd geruimd en ingericht als speel- en wandelbos.

* Van 18 september tot 18 oktober 2017 testte de stad Tienen ideeën van bewoners en gebruikers voor een **veiliger Sint-Jorisplein**. Tienen was één van de 8 Vlaams-Brabantse gemeenten of wijken die deelnamen aan de 'Laboratoria Mobiele Alternatieven' (LaMA) van Bond Beter Leefmilieu dat oplossingen zoekt voor mobiliteitsknelpunten.

REGIONALE LANDSCHAPPEN

FEEST IN HET LANDSCHAP

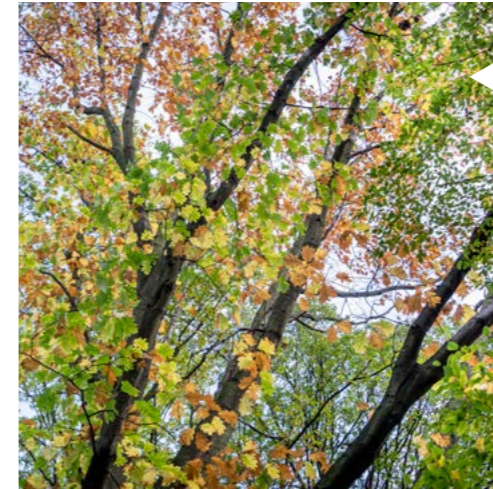
Het Feest in het Landschap – op 24 september op de PIVO-site in Asse – was een dag vol activiteiten in en over het landschap. Met workshops voor groot en klein, zoals een bijenhotel bouwen, vuur leren maken, een klimplant planten, koken met groenten uit de tuin en een wilgenhut bouwen. De provincie gaf meteen de aftrap van de actie 'Plant een boom/klimplant' waarbij ze de Vlaams-Brabanders aanzet om het landschap tot in hun tuinen te brengen. Dit in samenwerking met Regionaal Landschap Groene Corridor.

RESTAURATIE VOOR KRUISBORRE-OMMEGANG IN ASSE

Tijdens de Erfgoeddag kon je in Asse de zeven kapelletjes van de zogenaamde 'Weg-oem' – of de Kruisborre-omwegang – opnieuw ontdekken. De kapelletjes werden in ere hersteld met financiële steun van de provincie Vlaams-Brabant, dat de site had erkend als 360°-erfgoedproject. Dit betekent dat er bij de restauratie ook rekening werd gehouden met het landschap eromheen. De restauratie werd uitgevoerd door het Regionaal Landschap Groene Corridor en de monumentenploeg van 3Wplus. De kapellen en kruisen langs de veldweg dateren uit de 19de en 20ste eeuw.

WAT NOG...

* De provincie Vlaams-Brabant sloot in 2017 een **nieuwe samenwerkingsovereenkomst** voor 2 jaar af met de 5 Vlaams-Brabantse Regionale Landschappen: Dijleland, Noord-Hageland, Groene Corridor, Pajottenland & Zennevallei, en Zuid-Hageland. De provincie is bevoegd voor de Regionale Landschappen en voorziet jaarlijks 1,5 miljoen euro voor de werking ervan.

* In oktober 2017 stelde de provincie **het nieuwe Steunpunt Bos** voor, dat eigenaars helpt bij het beheer van hun bos en advies geeft. Het steunpunt werkt samen met en vanuit de vijf Vlaams-Brabantse Regionale Landschappen.

* Een braakliggend stuk grond aan de Ave-Mariabasischool van Vlezenbeek werd een **groene speel- en leertuin**. Met onder meer een bloemenweide, een insectenhotel, compostbakken en fruitbomen. De provincie hielp via het Regionaal Landschap Pajottenland en Zennevallei en met een subsidie van 9.214 euro.

VERGUNNINGEN

23 WINDTURBINES DRAAIEN, 62 HEBBEN VERGUNNING

Eind 2017 draaiden er 23 windturbines in Vlaams-Brabant. Dat zijn er meer dan dubbel zoveel als bij het begin van de legislatuur, en dat ondanks het feit dat het potentieel voor windenergie beperkt is: slechts 2,2% van het grondgebied Vlaams-Brabant komt in aanmerking voor de inplanting van windturbines. Dit lage cijfer valt voor een groot deel te verklaren door de aanwezigheid van de luchthavens van Zaventem en Beauvechain.

In juni 2017 keurde de provincie Vlaams-Brabant de milieuvergunning goed voor 2 windturbines van Aspiravi in Merchtem en 2 turbines langs de E314 in Bekkevoort en Scherpenheuvel-Zichem. In Beersel kregen 2 windturbines van Electrabel om veiligheidsredenen geen vergunning, ze zouden te dicht bij de spoorlijn Brussel-Halle komen.

De provincie keurde in december nog de vergunning goed voor een windturbine van Aspiravi langs de E314 in Diest. Dit brengt het totale aantal vergunde windturbines in Vlaams-Brabant op 61.

Toch valt de meeste hernieuwbare energie te rapen in zonnepanelen en ondiepe geothermie. Dat blijkt uit de energiekansenkaart die de provincie liet maken. Technisch gezien is er voldoende ruimte om de klimaatambitie van de provincie waar te maken: klimaatneutraliteit tegen 2040.

EERSTE OMGEVINGSVERGUNNINGEN, HELEMAAL DIGITAAL

Op 17 augustus 2017 verleende de provincie Vlaams-Brabant de eerste omgevingsvergunningen. De omgevingsvergunning bundelt de milieuvergunning, de stedenbouwkundige vergunning en de verkavelingsvergunning samen in één procedure. Die verloopt helemaal digitaal zodat de bedrijven de administratieve tijd die ze besteden aan een vergunningsaanvraag verminderen. De eerste omgevingsvergunningen gingen naar uiteenlopende projecten: Sport Vlaanderen kreeg een vergunning voor de hernieuwing en verandering van de schaatsbaan in Liedekerke. DATS 24 zal een CNG-tankstation kunnen uitrusten in Heverlee en het nabijgelegen IMEC mag tijdelijke kantoren bouwen voor 400 medewerkers. En Boutersem kan starten met de restauratie van de pastorie van Verrijck.

In de resterende vier maanden van 2017 werden er in het totaal nog 33 omgevingsvergunningen beslist.

GEEN VERGUNNING VOOR HELIHAVENS

De provincie weigerde begin 2017 de milieuvergunningsaanvragen voor de inrichting van helihavens in Keerbergen en Bekkevoort. Nieuwe helihavens zonder wezenlijke maatschappelijke, medische of economische meerwaarde worden voortaan altijd principieel geweigerd omdat die ruimtelijk gewoon niet meer passen in onze dichtbevolkte provincie. Vlaams-Brabant biedt vandaag al plaats aan de nationale luchthaven Zaventem, 3 vliegvelden en 7 helihavens. De helihaven zou in Bekkevoort komen naast een drukke steenweg en dichtbij het natuurreservaat De Paepenbroek. De helihaven van Keerbergen was gepland in een landschappelijk waardevol agrarisch gebied, op 170 meter van een woongebied.

WAT NOG...

* **Bouwpromotor Ghelamco** trok in augustus 2017 de aanvraag voor een bouwvergunning voor Eurostadion in, daags voor de provincie hierover uitspraak zou doen. De promotor deed in de plaats een aanvraag voor een omgevingsvergunning bij de Vlaamse overheid. In april 2017 schafte de provincie Vlaams-Brabant op voorstel van de gemeente Grimbergen buurtweg nr.3 af die over de mogelijke toekomstige locatie van het stadion loopt. Maar toch is de provincie geen voorstander. In juni 2017 weigerde ze de milieuvergunning voor de bouw uit vrees dat het verkeersinfarct in de regio erger zou worden.

* De provincie Vlaams-Brabant verleende in oktober 2017 een milieuvergunning aan het Leuvense bedrijf KWOnet **voor de installatie van een koude-warmteopslag op de site Refugehof**. Het innovatieve en klantvriendelijke systeem maakt gebruik van de relatieve warmte van de watervoerende laag voor verwarming tijdens de koudere periodes.

WATERLOPEN

De Gete - Zoutleeuw

51 METERS WAKEN OVER HET WATERPEIL

De provincie Vlaams-Brabant beheert 1425 kilometer waterlopen van tweede categorie op haar grondgebied. Ze staat in voor het onderhoud, de goede afwatering en dus de strijd tegen wateroverlast. Bij hoogwater kunnen grote volumes water worden opgevangen in speciaal daarvoor voorziene overstromingsgebieden en blijft de materiële schade beperkt.

Maar functioneren de overstromingsgebieden wel zoals ze moeten? En kunnen overstromingen worden voorspeld? Om hierop een antwoord te krijgen, installeerde de provincie 51 automatische peilmeters die de waterstand continu in de gaten houden. De peilmeters werden opgenomen in het meetnet van de Vlaamse Milieumaatschappij.

Iedereen kan de stand van het water raadplegen op www.waterinfo.be.

OVERSTROMINGSGBIED NEKKERBOS BREIDT UIT

De provincieraad ging in februari 2017 akkoord om het overstromingsgebied Nekkerbos in Grimbergen uit te breiden met een extra buffercapaciteit van 10.000 m³. Daarvoor wordt een voormalige stortplaats gedeeltelijk afgegraven en wordt het ecologisch minst waardevolle deel van de natuurzone Nekkerwei mee ingeschakeld. De provincie richtte in 2009 het gecontroleerde overstromingsgebied in met een buffercapaciteit van 45.000 m³, samen met het meer stroomopwaarts gelegen overstromingsgebied 'Beverbos' in Wemmel met een buffercapaciteit van 10.000 m³. Beide overstromingsgebieden bewezen al meermaals hun nut. Toch trad de Maalbeek nog buiten haar oevers bij hevige regen. Daarom wordt de buffercapaciteit verhoogd.

EEN SUBSIDIE VOOR GEMEENTELIJK HEMELWATERPLAN

De aanleg van overstromingsgebieden en bufferbekkens is niet voldoende om wateroverlast en overstromingen te bestrijden. Daarom keurde de provincieraad in april een nieuw subsidiereglement goed: een gemeente die een hemelwaterplan opstelt, kan sindsdien rekenen op een provinciale subsidie van 6 euro per hectare plangebied. Een hemelwaterplan is een integrale visie om het water maximaal ter plaatse te houden en niet versneld af te voeren. Herent was de eerste gemeente met een afgewerkt hemelwaterplan en kreeg hiervoor van de provincie een financiële steun van 19.638 euro.

SUBSIDIE VOOR WIE ZIJN WONING WATERPROOF MAAKT

In december 2017 keurde de provincieraad van Vlaams-Brabant het nieuwe subsidiereglement 'waterpreventieve maatregelen' goed. Hiermee kunnen Vlaams-Brabanders, die in gebieden wonen waar er veel wateroverlast is, hun woning beschermen. Het gaat bijvoorbeeld om het waterdicht maken van deuren, ramen en ventilatieopeningen, het afkoppelen van riolering en het voorkomen van terugslag. Het toepassingsgebied is voorlopig beperkt tot de gemeenten Sint-Pieters-Leeuw, Sint-Genesius-Rode en Beersel. In 2018 worden er bijkomende gebieden aangeduid. De subsidie bedraagt 75% van de bewezen kosten, met een maximum van 7.500 euro per aanvraag. Scholen en andere gebouwen in collectief gebruik kunnen tot 10.000 euro krijgen.

HOUTHAKSELDAMMEN TEGEN EROSIE

Om water- en modderoverlast te beperken, investeerde de provincie ruim 34.900 euro in de aanleg van dammen van houthaksel, wilgentakken of stro in Asse, Overijse, Diest, Dilbeek, Sint-Pieters-Leeuw, Sint-Genesius-Rode en Galmaarden. De glooiende streek is er erg gevoelig voor erosie van akkers en de bijhorende modderstromen. Strategisch geplaatste hakseldammen zorgen ervoor dat de vruchtbare grond niet wegspoelt bij overvloedige regenval. Het water wordt wel nog vertraagd afgevoerd doorheen de dammen.

EEN ONDERDOORGANG ONDER DE GROTE GETE

De Leigracht in Budingen - bij Zoutleeuw - vloeit sinds het najaar van 2017 weer netjes onder de Grote Gete door. De provincie trok 80.500 euro uit om de onderdoorgang herstellen. Die was in slechte staat en daardoor kwam het water van de Leigracht in de Grote Gete terecht. Bij hoge waterstanden gebeurde het omgekeerde, dan liep het Getewater in de Leigracht en trad de kleine waterloop uit haar oevers met overstromingen en hinder tot gevolg.

WAT NOG...

* Waterinfiltratie is een belangrijke factor voor het voorkomen van wateroverlast. De brochure **'Hemelwater, stedenbouwkundige verordeningen'** zet de regelgeving op een rijtje en biedt een antwoord op de meest gestelde vragen over daken, verhardingen, hemelwaterputten, infiltratie- en buffervoorzieningen. Een must voor elke (ver)bouwer.

KENNIS ALS MOTOR

Een slimme provincie met
een innovatieve economie,
veelzijdig onderwijs en plaats
voor landbouw.

ONDERZOEK NAAR DE TEELTEN VAN MORGEN

Een veld van landbouwer Jan Martens uit Rotselaar kleurde in 2017 oranje. Met de hulp van de deskundigen van het Proefcentrum Herent zaaide hij goudsbloem, of *Calendula officinalis*, om praktische oplossingen te zoeken voor deze nieuwe teelt. Zo sleutelde het Proefcentrum Herent samen met het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO) aan een goudsbloemplukmachine. Het veld van boer Jan was een geknipte proeftuin om die machine te testen. Zo oogstte de machine niet alleen bloemetjes, maar ook kennis.

De olie die uit de bloemetjes wordt geperst, wordt gebruikt in zalven tegen brandwonden, insectenbeten en voor huidbehandelingen. Ook de zaden leveren olie op, en de eiwitrijke perskoek is geschikt als veevoeder. Een duurzame teelt dus. De deskundigen van het Proefcentrum Herent onderzoeken ook de mogelijkheden van andere teelten die vandaag nog ver buiten Vlaanderen worden geteeld, zoals quinoa, bataat, hennep, koolzaad, miscanthus en soja.

OPENVELDDAG IN PROEFCENTRUM HERENT

Tijdens een Openvelddag op 27 juni stelde de provincie Vlaams-Brabant in het Proefcentrum Herent haar proefvelden van 'non & new food'-teelten voor aan de bezoekers. 'Non food'-teelten zijn teelten die toepassingsmogelijkheden hebben als energiebron of die grondstoffen leveren voor de industrie, zoals vezels uit miscanthus of hennep en cosmetische olie uit goudsbloem. 'New food'-teelten zijn voedselgewassen die relatief nieuw zijn in onze regio of die terug van onder het stof gehaald worden, zoals koolzaad, zoete aardappel, quinoa en hennepzaad.

TOUR DE CRÈME

Met de campagne Tour de Crème zette de provincie het hoeve- en streekijs in de kijker. De campagne liep van 1 mei tot en met 30 september 2017. Tour de Crème bundelde 12 bedrijven die ijs aanbieden met melk van hun eigen productie of gemaakt van melk van een naburig bedrijf. De bedrijven waren gespreid over de hele provincie en er waren ook enkele buitenbeentjes bij zoals een schapenmelkerij met ijs van schapenmelk. Wie een hoeve- of streekijsje ging proeven op één van de deelnemende bedrijven kon deelnemen een fotowedstrijd waarbij er een hoevebon van 50 euro te winnen was.

BODEMVRIENDELIJKE INNOVATIE OP AGRIBEX

Tijdens de landbouwbeurs Agribex in december organiseerde de provincie samen met andere partners een inspiratieplatform voor bodemvriendelijke innovaties. Dat gebeurde in het kader van het Interregproject Leve(n) de Bodem. Bedrijven kregen de kans om hun nieuwheid voor te stellen in een korte pitch. De innovaties werden gebundeld per thema: koolstofmanagement, teelttechniek en bodemgezondheid.

SUCCESSVOLLE WITLOOFBOX

De provincie Vlaams-Brabant verdeelde op woensdag 22 november 2017 1005 witloofboxen aan scholen en initiatieven van buitenschoolse kinderopvang (IBO). Liefst 20.938 kinderen maakten zo op een speelse manier kennis met deze streekgroente. Het was het achtste jaar op rij dat scholen met de gratis box aan de slag gingen. Het initiatief begon in 2010 met 599 witloofboxen. In totaal bereikte de campagne over die acht jaren 154.242 leerlingen.

20 JAAR COMPOSTONDERZOEK

In 1997 legde de Bodemkundige Dienst van België in opdracht van de provincie Vlaams-Brabant een uniek proefveld aan in Boutersem. Op 48 veldjes werd - en wordt nog steeds - het effect van composteren op lange termijn gemeten. Op 19 september 2017 werd de 20ste verjaardag gevierd door de onderzoekers, compostproducenten, landbouwers en vertegenwoordigers van landbouworganisaties.

WAT NOG...

* Tijdens de 62ste **Dag van de Aardbei** in het Proefcentrum Pamel in Roosdaal – op 21 mei 2017 - stelden aardbeitelers hun mooiste exemplaren voor aan duizenden bezoekers.

* De land- en tuinbouwbedrijven van het netwerk **'Boeren met klasse'** ontvingen in 2017 21.500 bezoekers.

EUROPA

EEN DUURZAAM BEHEER VAN DE GETEVALLEI

De Getevallei is een prachtig groen wandelgebied met bossen, holle wegen, haagkanten, velden, fruitboomgaarden en hier en daar een dorpje. Om dat zo te houden en duurzaam te beheren, is er één visie nodig. Over de gemeentegrenzen van Hoegaarden, Geetbets, Landen, Linter, Tienen en Zoutleeuw heen. Daarom startte de provincie Vlaams-Brabant op 3 februari 2017 samen met het Regionaal Landschap Zuid-Hageland (RLZH) en Agrobeheergroep ECO² het Loket Onderhoud Buitengebied Getevallei.

Het RLZH startte meteen met een grondige inventarisatie van alle hagen, heggen, houtkanten, waterlopen en recreatieve wandelpaden op openbaar domein. Wie beheert wat? Met welke technieken en machines? Wat kan anders en beter?

Landbouwers en vrijwilligers uit de streek werden ingeschakeld voor het beheer, dat verhoogt het draagvlak en het streekgevoel. Ook de sociale economie helpt. Zo kregen werknemers uit de sociale economie een opleiding 'eerste hulp bij bacterievuur' en werden ze ingeschakeld om de infectiehaarden in te perken en zelfs op te lossen. In Zoutleeuw staat Agrobeheergroep ECO² met haar hagendorser in voor het onderhoud van een deel van de waardevolle hagen. ECO² onderzoekt ook of de restfracties in de vorm van houtsnippers kunnen ingezet worden als brandstof of als droge fractie in compost.

LOB Getevallei is gefinancierd binnen het Europees Fonds voor Plattelandsontwikkeling. Op een totale projectkost van 199.506 euro is er een Europese, provinciale en Vlaamse subsidie van 129.679 euro.

NOG MEER STEUN

Negen andere Vlaams-Brabantse projecten binnen het Europees Fonds voor Plattelandsontwikkeling konden in 2017 rekenen op in totaal 931.823 euro Europese, provinciale en Vlaamse subsidies:

- Van de bodem tot de zevende hemel (Gooik)
- Duurzaam beheer landschappelijke hagen (Agrobeheercentrum Eco Kwadraat)
- Wees 'gegreet' in Hoegaarden (vzw De Tuinen van Hoegaarden)
- Brussel LUST (vzw KVLV, Vrouwen met Vaart)
- Brabants trekpaard, samen erfogoed een toekomst geven, door (Directie recreatie provincie Vlaams-Brabant)
- Witloofwortels: ook insecten lusten er wel pap van (vzw Nationale Proeftuin voor Witloof)
- Halte Den Diepen Boomgaard (vzw Den Diepen Boomgaard)
- Afwerking gemeenschapscentrum De Okelaar (CVBA SO De Okelaar)
- Meer ruimte voor jeugd, vrije tijd en verbondenheid in Herent (vzw Gudrun-Elckerlyc)

14 MILJOEN COFINANCIERING

In 2017 bracht de provincie voor 14 miljoen aan Europese cofinanciering tot bij diverse Vlaams-Brabantse actoren. Halverwege de Europese programmaperiode heeft de dienst Europa van de provincie al voor bijna 23 miljoen euro aan projecten mogelijk gemaakt.

STEUN VOOR 15 HAGELANDSE PROJECTEN

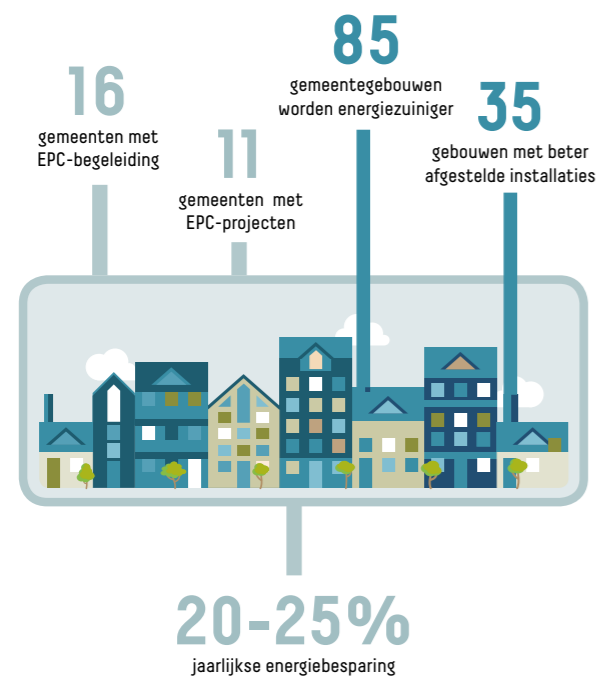
Voorjaar 2017 kregen liefst 15 Hagelandse plattelandsprojecten goed nieuws. Ze kregen via het Europees programma voor plattelandsontwikkeling LEADER ruim 325.000 euro steun. Eén van deze projecten is de beleefpas. Zes Hagelandse gemeenten organiseren activiteiten als toneel, sport, speelplein en buitenspeeldagen voor kinderen van 0 tot 18 jaar.

De 14 andere activiteiten zijn:

- Dormael: De renovatie van het kosterhuis op het Vrijthof.
- Geetbets: de Beleefpas voor mensen in armoede.
- Sterkere vrijwilligers in Hoegaarden.
- Hoegaarden: evenementen rond Palmzondag.
- Linter: de magie van Julia Tulkens.
- Ransberg: opfrissing ontmoetingscentrum Den Berg
- Dassenaerde: buitenmeubilair voor het gemeenschapshuis.
- Budingem: multifunctionele jeugdvoorziening Statie
- BUITENgewoon gedeeld
- Linter: investeringssubsidie trage wegen
- Hageland, warm wielerland
- Voetweg 94: Wijndries Bekkevoort
- Klimaatmobiel
- Bierbeek: vlonderpad voetweg 93

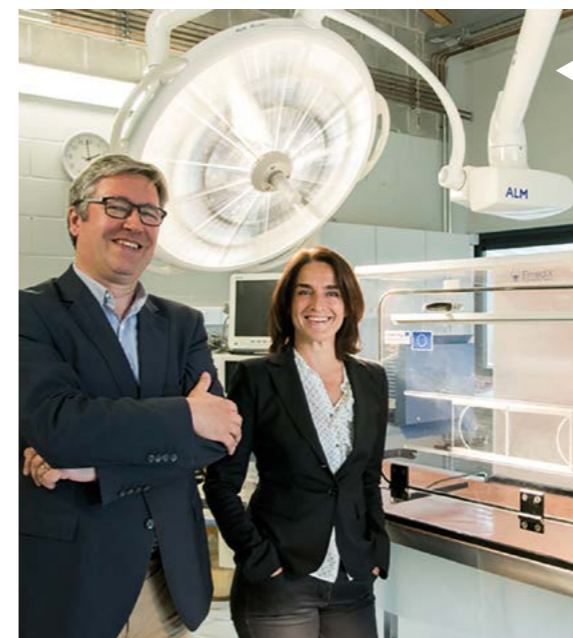

BEAST: 11 GEMEENTEN MAKEN EIGEN GEBOUWEN ENERGIEZUINIGER

De provincie Vlaams-Brabant nam deel aan het Europese project 'Beyond Energy Action Plans' (BEAST). Dat houdt in dat de provincie met Europese steun gemeenten helpt om hun klimaatambities waar te maken via energiedienstenbedrijven. Deze bedrijven helpen gemeenten de energiezuinigheid van hun gebouwen te verbeteren met een gegarandeerde besparing zonder de investeringskosten zelf te moeten voorschieten. De gemeenten betalen de bedrijven met de opbrengst van de energiebesparing. Elf Vlaams-Brabantse gemeenten tekenden in en investeren momenteel voor 7,7 miljoen euro in zuinigere verwarmingsinstallaties en betere isolatie. Dat moet tegen 2020 leiden tot een energiebesparing van 20 tot 25% en een vermindering van de CO₂-uitstoot met bijna 10.000 ton.

HAPPY HAGELAND

In november 2017 lanceerden de provincie Vlaams-Brabant, Unizo Hageland, UCLL en de 20 Hagelandse gemeenten de app Happy Hageland. Een handige app voor inwoners, toeristen en ondernemingen. Inwoners kunnen het lokale nieuws lezen, de gegevens van gemeentediensten raadplegen, hun favoriete lokale handelaars en verenigingen volgen. Toeristen vinden er wandel- en fietsroutes, een B&B of restaurant in de buurt, en meer uitleg over toeristische bezienswaardigheden. Voor lokale ondernemingen en verenigingen biedt de app een gratis platform met interessante mogelijkheden. Je kan de app installeren via <https://happyhageland.be>.

SKIN-HUID: ONDERZOEK NAAR EFFICIËNTE KANKERBESTRIJDING

De twee jonge Vlaams-Brabantse bedrijven Elmedix en Medanex Clinic werken aan een efficiënte kankerbestrijding. Men onderzoekt hoe bestaande ingenieurstechnieken een rol kunnen spelen in het effectiever doden van kankercellen. Dit onderzoek rond huidkanker kadert in het project "SKiN-HUID". Het bouwt verder op een medicijn dat aan de universiteit van Maastricht is ontwikkeld. De twee bedrijven liggen midden in de driehoek Leuven-Aken-Maastricht, hierdoor hebben ze veel internationale samenwerkingen en connecties.

Dit project, SKiN-HUID, is gefinancierd binnen het Interreg programma Vlaanderen-Nederland.

EUROPAWEEK: EUROPA EN ONDERNEMERSCHAP

Ter gelegenheid van de Europese feestdag op 9 mei, organiseerde de provincie van 8 tot en met 12 mei de Europaweek. Daarmee zette ze in de kijker wat Europa betekent voor onze economie en ondernemerschap. De hele week waren er activiteiten. Zo trok de Fablab Mobiel naar de scholen met een koffer vol technische snufjes, getuigen sterke ondernemers hoe ze ondernemen met Europese steun en er was het event CreativeS shaping Cities. Interessante sprekers vertelden hoe muziek, kunst, architectuur en jeugdcultuur bijdragen aan de ontwikkeling van een stad.

INCLUSIEPAD VOOR ZORGCENTRUM GANSPOEL

Het zorgcentrum Ganspoel in Huldenberg biedt ondersteuning aan 186 kinderen en volwassenen met een visuele en visueel-meervoudige beperking. Het centrum investeert al enkele jaren in een tandemclub. Bewoners en vrijwilligers gaan dan samen op stap. Maar de plattelandswegen zijn niet altijd even toegankelijk, ook niet met de rolstoel. Daarom heeft de gemeente Huldenberg een inclusiepad gemaakt tussen zorgcentrum Ganspoel en de dorpskern van Loonbeek. Er kwam ook een Pop-up Plattelandscafé op de campus van Ganspoel. De projectkost bedraagt 214.692 euro met een provinciale, Vlaamse en Europese cofinanciering van in het totaal 139.550 euro.

ENERGIERENOVATIE VOOR WIJK SLACHTHUIS IN DIEST

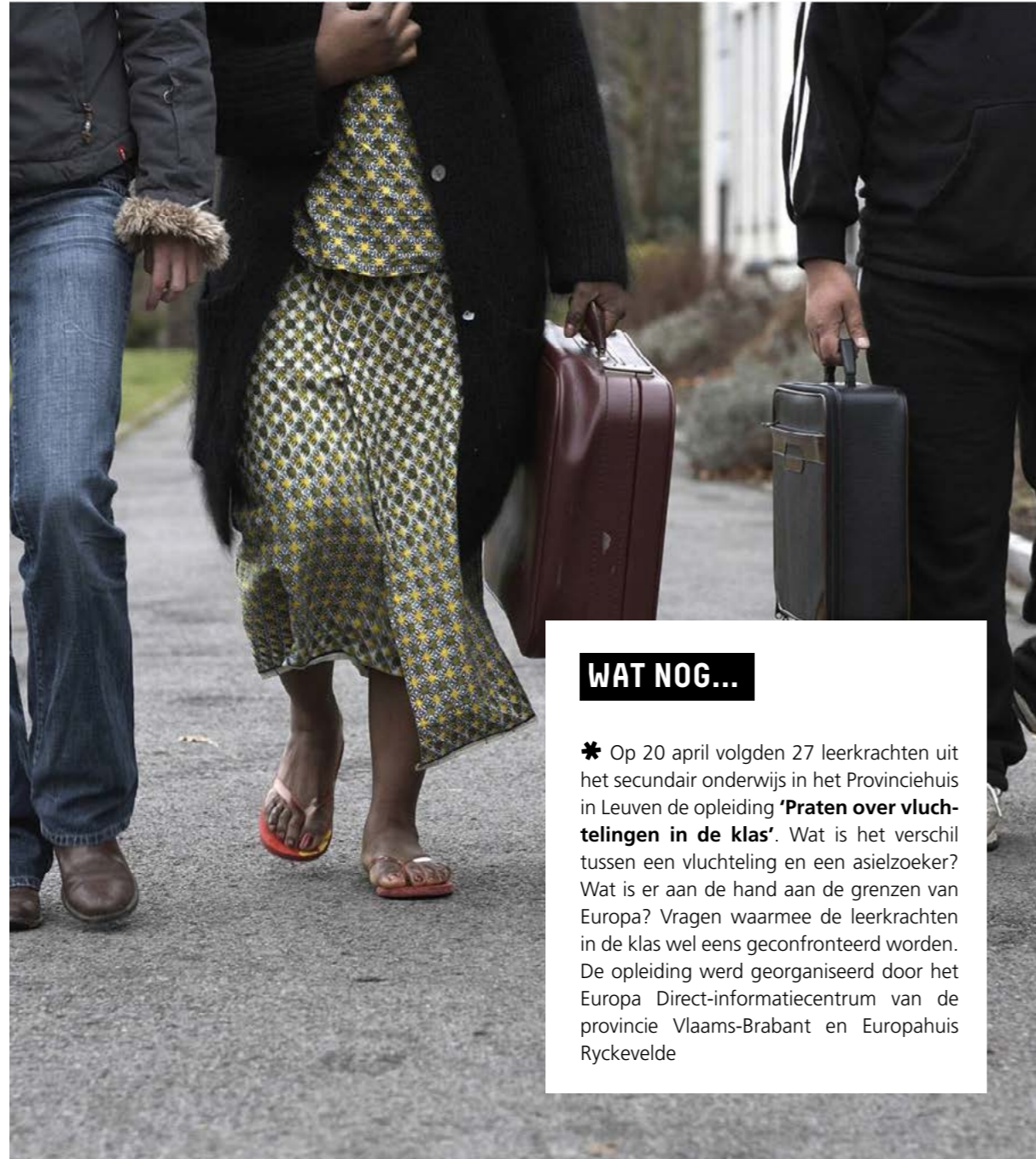
De zestig appartementen van de sociale woonwijk Slachthuis zijn gebouwd in 1970. Er is geen dakisolatie, de appartementen zijn verouderd en vragen veel onderhoud. Oorspronkelijk dacht de sociale huisvestingsmaatschappij Diest-Uitbreiding een beperkte renovatie te doen, maar dankzij de subsidie van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) heeft de maatschappij nu de middelen voor een volledige renovatie. De appartementen worden voorzien van isolatie, hernieuwbare energie, een nieuwe verwarmingsinstallatie, nieuwe keukens en badkamers en aanpassingen voor de brandveiligheid. EFRO investeert 839.384 euro in het project, 40% van de totale investering.

KANAALROUTE ZEMST

Dankzij de komst van een fietsbrug over de Zenne staat de fietssnelweg Antwerpen-Mechelen in verbinding met de kanaalroute Vilvoorde-Brussel. Vlaams-Brabant wil beide fietsroutes met elkaar verbinden via het jaagpad naast de Zenne. Deze fietsbrug kan rekenen op steun van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO).

WAT NOG...

* Op 20 april volgden 27 leerkrachten uit het secundair onderwijs in het Provinciehuis in Leuven de opleiding **'Praten over vluchtelingen in de klas'**. Wat is het verschil tussen een vluchteling en een asielzoeker? Wat is er aan de hand aan de grenzen van Europa? Vragen waarmee de leerkrachten in de klas wel eens geconfronteerd worden. De opleiding werd georganiseerd door het Europa Direct-informatiecentrum van de provincie Vlaams-Brabant en Europahuis Ryckvelde

WAT NOG...

* Op 16 januari 2017 opende **De Sociale Kruidenier in Bierbeek**, waar mensen met een beperkt budget gezonde, duurzame en betaalbare voeding vinden. Dat kan omdat De Sociale Kruidenier werkt met voedseloverschotten. De opening kadert in 'Bierbeek kom uit je kot', een Europees LEADER-project.

* De provincie organiseerde van 22 februari tot 10 maart een reeks **Europalessen** voor leerlingen van de derde graad middelbaar onderwijs. 415 leerlingen maakten kennis met Europa tijdens workshops rond vluchtelingen, klimaat, terreur, buitenlands beleid, jongerenwerkloosheid en de Brexit.

* Liefst 389 deelnemers zonden een stukje zelfgemaakte poëzie in voor **de tiende poëziewedstrijd Julia Tulkens**. De gemeenten Linter, Tienen en Landen schrijven de wedstrijd om de twee jaar uit, met de steun van het Europese LEADER-programma. Winnaars werden Jarne Stroobants uit Hoeleden, Al Sahli Mohammad uit Sint-Niklaas, Rik Dereeper uit Rollegem en Saartje Leven uit Landen.

* 394 Vlaamse klassen namen deel aan de **Sterrenklas-wedstrijd over Europa**. Die liep van 20 februari tot 9 mei. Klas 4L5 van school De Kraal in Winksele scoorde het beste resultaat in Vlaams-Brabant en won een daguitstap naar Bokrijk.

* Op 21 december 2017 lanceerde KVLV en Landelijke Kinderopvang **het project 'Buiten gewoon gedeeld'**, waarmee ze de deeleconomie in de kinderopvang van het platteland willen promoten. Dat gebeurt onder meer met een fietsbib, weggeefkasten en boekenruilkasten. Het project krijgt een subsidie van 9.492 euro via het LEADER-programma.

* In 2017 kregen een aantal jeugdverenigingen dankzij **LEADER-steun** nieuwe of vernieuwde jeugdlokalen. De scouts en KLJ van Lubbeek, de KLJ van Nieuwrode, Chiro Crescendo van Pellenberg en de KLJ-KSA van Kortenaak konden allemaal rekenen op steun. In totaal werd er voor een bedrag van 218 750 euro aan subsidies uitgedeeld.

* Op 30 november 2017 organiseerde het **Europa Direct-informatiecentrum** van de provincie Vlaams-Brabant een debatavond in het Provinciehuis. De Europarlementsleden Anneleen Van Bossuyt, Hilde Vautmans, Tom Vandenkendelaere en Bart Staes namen deel.

* De provincie Vlaams-Brabant organiseerde op 12 oktober samen met drie Europese partnerregio's een debat in het kader van de **Europese Week van Regio's en Steden**. Het thema was de Europese visie op hoogtechnologie en innovatie.

ECONOMIE

10 JAAR INNOVATIESUBSIDIE

De provincie Vlaams-Brabant bundelde in 2017 elf bijzondere innovatieprojecten van onze kenniseconomie in een inspirerende brochure. Allemaal voorbeeldprojecten die konden rekenen op een provinciale innovatiesubsidie. De aanleiding was het tienjarig bestaan van deze subsidie. In totaal konden al 50 projecten rekenen op de steun tot maximaal 150.000 euro. De subsidie is een hefboom naar nieuwe bedrijvigheid en nieuw commercieel succes in onze kennisregio. Vaak leiden deze prille samenwerkingen die we met deze subsidie ondersteunen, tot nieuwe Europese projectaanvragen.

Ingenieurs in het woonzorgcentrum

Eén van de voorgestelde projecten was Ingenieurs@WZC, of ingenieurs in het woonzorgcentrum. Dat is heel letterlijk te nemen: ingenieurs gingen aan de slag in het woonzorgcentrum Edouard Remy in Leuven en betrokken iedereen bij hun onderzoek: de bewoners en hun familie, de zorgprofessionals en mantelzorgers, alle diensten van het woonzorgcentrum en bedrijven. Met knappe resultaten, zoals een sensor die de stabiliteit van de senioren en meteen ook het risico op vallen meet. Een detectiesysteem dat de verpleging waarschuwt als een senior valt. Een brilmontuur dat de kauwbeweging en dus ook het risico op ondervoeding registreert. Ingenieurs@WZC is een wonderlijke proeftuin waar de wetenschap, de bedrijfswereld en de senioren beter van worden. Een project van de KU Leuven, Zorg Leuven en zorgproeftuin InnovAge. Met de steun van de provincie.

STEUN VOOR 27 ARBEIDSZORGINITIATIEVEN

De provincie Vlaams-Brabant gaf in 2017 27 arbeidszorginitiatieven een financieel duwtje in de rug van maximum 20.000 euro. In totaal ging het om 353.333 euro aan subsidies, daarmee konden 106 medewerkers aan de slag op een arbeidszorgplaats. Arbeidszorg is onbetaald werk op maat voor mensen die niet op de gewone arbeidsmarkt terecht kunnen. Door te werken krijgt een arbeidszorgmedewerker opnieuw de kans regelmaat op te bouwen, vaardigheden en attitudes aan te leren en sociale contacten aan te gaan. Voor sommige personen betekent arbeidszorg ook een stap verder in een traject naar een betaalde job.

SUBSIDIES VOOR 18 PROJECTEN UIT DE SOCIALE ECONOMIE

Vlaams-Brabant telt meer dan 50 bedrijven die actief zijn in de sociale economie. Ze stellen 3.314 doelgroepmedewerkers uit kansengroepen tewerk om hun integratie in de maatschappij te bevorderen. Mensen die anders wegens gebrek aan een alternatief waarschijnlijk thuis zouden zitten. In 2017 konden 18 projecten rekenen op provinciale steun, samen goed voor 369.322 euro.

KERAMISTE ANN VAN HOEY EN DEN ATELJEE VINDEN ELKAAR

De 'A+A' designkommen van de bekende keramiste Ann Van Hoey, worden in Den Ateljee in Wezemaal gemaakt door volwassenen met een beperking en arbeidszorgmedewerkers. De provincie Vlaams-Brabant steunt dit initiatief met een subsidie van 5.000 euro in het kader van de professionalisering van de sociale economiebedrijven en de arbeidszorginitiatieven. Het Leuvense hoogtechnologisch bedrijf Materialise leverde een geprinte 3D-versie als mal en het bedrijf Serax organiseert de distributie van de kommen. Een win-winsituatie tussen het reguliere bedrijfsleven en een arbeidszorginitiatief, tussen 'gewone' en sociale ondernemers. En de 'A+A' op de onderkant van elke kom? Dat is de A van Ann en de A van Den Ateljee.

LIFE SCIENCE BEDRIJVEN GAAN INTERNATIONAAL

Vlaanderen – en vooral kennisregio Vlaams-Brabant - staat sterk in de sector van de Life Sciences. Dit is een groeisector van ondernemingen in de medische technologie (MedTech), de biotechnologie (BioTech) en de regeneratieve geneeskunde (RegMed). Het gros van de kmo's in deze sector is niet internationaal actief. Internationalisering helpt om te groeien, maar daarvoor moeten onze bedrijven de juiste buitenlandse partners vinden. Met het project 'Internationalisering MedTech BioTech RegMed' gaat de provincie Vlaams-Brabant samen met FlandersBio, DSP Valley, Leuven MindGate, de RegMed-Community en Flanders Investment & Trade op zoek naar mogelijkheden tot internationalisering en contacten met buitenlandse partners. Het project kan rekenen op subsidies van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO).

FLANDERS SMART HUB WORDT SMART HUB VLAAMS-BRABANT

Flanders Smart Hub vervelde in 2017 tot Smart Hub Vlaams-Brabant. Dit platform werd opgericht door de provincie Vlaams-Brabant, VOKA Vlaams-Brabant, KU Leuven, VUB en POM Vlaams-Brabant om innovatie te stimuleren, samenwerking tussen kennisinstellingen en ondernemingen te bevorderen en (buitenlandse) investeringen aan te trekken. Smart Hub Vlaams-Brabant focust hierbij op 5 innovatieve clusters die belangrijk zijn voor Vlaams-Brabant: logistics, health, food, cleantech en creativity. In 2017 vloeide er 1,2 miljoen euro aan provinciale subsidies naar initiatieven en acties rond Smart Hub Vlaams-Brabant.

WAT NOG...

- * Om de **detailhandel** in onze dorps- en stadskernen te versterken, steunde de provincie Vlaams-Brabant in maart 2017 9 gemeentelijke projecten in Herent, Hoeilaart, Lennik, Leuven, Aarschot, Begijnendijk, Boortmeerbeek en Rotselaar. Ook 2 projecten rond ondernemersvorming van Unizo Vlaams-Brabant & Brussel en van de UC Leuven-Limburg kregen steun. Samen goed voor 145.151 euro aan subsidies.
- * In augustus 2017 volgde er een nieuwe golf **subsidies** voor 10 gemeentelijke projec-

ten rond handelskernversterking: in Londerzeel, Leuven, Lubbeek, Zaventem, Sint-Genesius-Rode, Aarschot, Halle, Wemmel en Haacht. Goed voor 97.886 euro provinciale steun.

- * In juni 2017 publiceerde de provincie nieuwe **feitenfiches over detailhandel** van de 65 gemeenten op haar grondgebied. In de feitenfiche staan de meest recente cijfers over het lokale winkelaanbod, het leegstandspercentage, de koopstromen, en zo meer. Een handig instrument voor beleidsmakers om de detailhandel te evalueren en bij te sturen.

ONLINE STREEKPRODUCTEN UIT DIJLELAND BESTELLEN

Vzw Streekproducten Vlaams-Brabant ontwikkelde het webplatform www.dijleproducten.be waar men online heel wat lekkers uit het Dijleland kan vinden. Op het webplatform vindt men info over streek- en hoeveproducten, verkooppunten, logies, horecazaken. Allemaal dragen zij de korte keten hoog in het vaandel. Je vindt er ook streekrecepten, evenementen en fiets- en wandelroutes uit het Dijleland”.

SMAAKBEURS

De bedoeling van de Smaakbeurs is om een rechtstreekse, duurzame relatie tussen producent, horeca, logies, bedrijven en verkooppunten te bevorderen. 36 hoeve- en streekproducten tekenden present. Op de beurs werd de publicatie ‘Breng kwaliteit in uw zaak’ voorgesteld.

POP-UP SMAAKHOEVE

Vijf belevingsweekend op vijf hoeves met vijf topchefs. Dat is Smaakhoeve, de uitgelezen kans om de beste producten van het Hageland te proeven bij de bron, gewoon op de hoeve zelf. Elk weekend was een andere hoeve aan de beurt, met een eigen specialiteit.

- **Felix Alen**, de gerenommeerde chef van Hof te Rhode uit Diest en ongetwijfeld de eerste, echte celebrity chef van Vlaanderen ging aan de slag in 't Waterbos in Herent.

- **Lieven Demeestere** werd als chef voor zijn harde werk in het eigen Restaurant Arenberg beloond met een Michelinster. Hij kookte bij Chardonnay Meerdael in Oud-Heverlee.

- **Kwinten De Paepe** werd in 2010 door Gault-Millau met vlag en wimpel verkozen tot Beste Jonge Topchef van Vlaanderen. Hij stond aan de potten in de pop-up in Hof ter Vaeren in Huldenberg.

- **Niels Brants** werd als chef van Essentiel door Vlaanderen gebombardeerd tot Jong Keukengeweld. Hij liet zijn kunsten zien in 't Silsomshof in Kortenberg.

- **Jeroen De Pauw**, bekend als televisiekok, is culinair ambassadeur van Streekproducten Vlaams-Brabant. Een échte connaisseur met een hart voor de streek. Hij liet zijn recepten spreken bij Rudi Van Ingelgom in Kampenhout.

RUIMTE MAKEN OM TE ONDERNEMEN

In het dichtbevolkte en dichtbebouwde Vlaams-Brabant is de ruimte om te ondernemen beperkt. Daar kan je dus maar beter doordacht mee omgaan. Dit is een bijzondere taak voor de Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij (POM) Vlaams-Brabant.

HERONTWIKKELING VAN VEROUDERDE BEDRIJFSSITES

Verouderde bedrijventerreinen herontwikkelen wordt een grote uitdaging. Herontwikkelen is nodig om de bestaande bebouwde ruimte op de meest efficiënte manier aan te wenden.

In 2017 werd in de Manchestersite in Huizingen de aanleg van de opengelegde Molenbeek afgerond en werd gestart met de inrichting van het aansluitende buurtpark Neerdpark. Voor de herontwikkeling van de bedrijventone zelf diende de waterbeheersing opnieuw bekeken te worden. Bovendien moet dit complex project ook rekening houden met de nieuwe regelgeving van de omgevingsvergunning.

De planning voor het bedrijfsverzamelgebouw in Kop van Nieuwland in Aarschot moet wat opgeschoven worden omdat de partners geconfronteerd werden met verborgen gebleven bodemverontreiniging.

Tenslotte werd de POM gepolst door de gemeente Huldenberg om de toekomst van de gewezen batterijfabriek Exide op de grens met Florival te onderzoeken.

Manchestersite

Cargovil

NIEUWE INNOVATIEVE BEDRIJVENTERREINEN

Wanneer nieuwe bedrijventerreinen kunnen aangelegd worden wil de POM steeds innovatiever uit de hoek komen. Dat maakt dat het realisatieproces wat langer wordt maar het terrein ook duurzamer wordt ingericht.

In 2017 werd de wegenis van de bedrijventone Steen III in Steenokkerzeel aangelegd en startte de verkoop van bedrijfsunits in samenwerking met partner nv Futurn. In Tienen werd het laatste perceel van de bedrijventone 3 Tommen verkocht aan een ontwikkelaar om er een bedrijfsverzamelgebouw op te richten. Hierdoor wordt de ruimte zo efficiënt mogelijk aangewend. In Opwijk werden de vergunningen verkregen voor de aanleg van de bedrijventone De Vlaamse Staak, goed voor 5 ha, samen met een buurtpark van 2 ha. In Ternat wordt voor de 9ha grote bedrijventone langs de Assesteenweg gewerkt met een innovatief samenwerkingsverband tussen de bestaande grondeigenaars om zo lange en dure verwervingsprocedures te vermijden.

BEDRIJVENTERREINEN VERDUURZAMEN

De POM zette in 2017 haar schouders mee onder enkele initiatieven die streven naar een duurzamere economie. Vooral de samenwerking tussen bedrijven – het zogenaamde parkmanagement – wordt aangespoord om de kwaliteit van een bedrijventone op peil te houden.

De POM Vlaams-Brabant wil bedrijven aansporen om samen te werken aan duurzaam bedrijventoneparkmanagement, om zo de kwaliteit van de bedrijventerreinen op peil te houden.

In Haasrode coördineert de POM samen met Voka en de stad Leuven de oprichting van een gelijkwaardige vzw met de bedrijven om ook hier met vereende krachten te werken aan een verbetering van de werkomgeving en de mobiliteit.

ONDERWIJS

HET WIJNPERSHUIS PRONKT WEER ALS VANOUDS

Op 6 september 2017 huldigde de provincie het gerestaureerde Wijnpershuis in. Een gebouw met geschiedenis: het verrees in 1551 op de kelders van het vervallen wijnpersgebouw van de Sint-Geertruiabdij. Aanvankelijk werden er wijndruiven geperst, later werd het een boerderij, een woning en zelfs een stal. Tot de stad Leuven in 1913 het gebouw kocht als thuis voor de Provinciale Groenten- en Moesteelschool. De kiem van de provinciale school De Wijnpers was gelegd.

Moderne toets

In 1938 werd het voormalige wijnpersgebouw beschermd als monument en verrezen er nieuwe schoolgebouwen op de site. Het 16de-eeuwse Wijnpershuis was verouderd en werd te klein. In 2003 volgde de totale leegstand. De restauratie herstelde het gebouw weer in zijn oude glorie, als een representatief voorbeeld van een agrarisch gebouw in Brabantse bak- en zandsteenstijl uit de hoogrenaissance. En met een moderne toets.

DOE-BEURS: 5.170 LEERLINGEN PROEVEN VAN BEROEPEN

Op 21, 22 en 23 februari zakten 5.170 leerlingen uit 110 Vlaams-Brabantse scholen af naar de doe-beurs in de Brabantthal. De jongeren tussen 10 en 14 jaar konden er kiezen uit meer dan 85 workshops en zo proeven van verschillende beroepen zoals verpleegkundige, kok, tuinaannemer, ondernemer, matroos, noem maar op. Dit jaar stond het STEM-onderwijs in de schijnwerpers. STEM verwijst naar Science, Technology, Engineering, Mathematics, en staat voor technologische, technische, exact-wetenschappelijke en wiskundige opleidingen en beroepen.

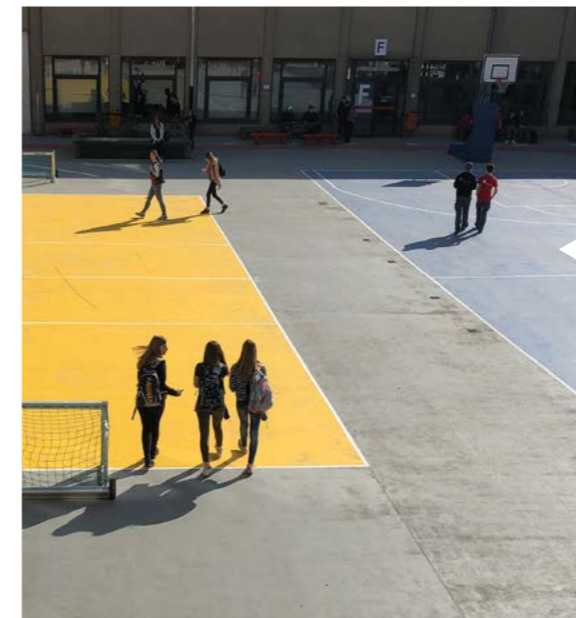
EEN PARADIJS VOOR VZW BINDKRACHT

Leerlingen van de provinciale scholen De Wijnpers in Leuven en PISO in Tienen gingen aan de slag in de tuin van vzw Bindkracht in Landen. Een leerrijke ervaring én een goede daad: het terrein van 9 are werd ingericht als zintuigelijke tuin met rolstoeltoegankelijke paden, een tuinatelier en natuurlijke snoezelementen. Ook leerlingen van school 't HEK in Landen, buurtbewoners, lokale aannemers en andere vrijwilligers hielpen mee. Bindkracht is een woonproject voor 14 jonge mensen met een beperking. De tuin kreeg de naam 't Kleine Paradijs. Op 31 maart 2017 volgde de officiële opening.

WEDSTRIJD HELPT KLOOF ONDERWIJS-ARBEIDSMARKT DICHTEN

Scholieren en studenten die hun eerste stappen op de arbeidsmarkt zetten, beschikken niet altijd over de juiste kwalificatie om zeker te zijn van een goede job. En dat terwijl bedrijven grote tekorten hebben aan gespecialiseerd technisch personeel. Om deze kloof te dichten, organiseerde de provincie Vlaams-Brabant een wedstrijd voor scholen en bedrijven die zich inspannen om school en arbeidsmarkt dichter bij elkaar te brengen. Ze ontving goede praktijkvoorbeelden van negen scholen en drie bedrijven. De winnende projecten kwamen van drie bedrijven (Colruyt, Siemens en Zorg Leuven) en drie scholen (Technisch Atheneum Halle, CLW Castor Vilvoorde en GO! Atheneum Tienen). Tijdens de uitreiking op 10 mei 2017 kregen de winnende projecten elk 1.000 euro.

NIEUWE SPEELPLAATS VOOR PISO TIENEN

PISO Tienen begon het schooljaar 2017-2018 met een gloednieuwe, multifunctionele speelplaats. De oude speelplaats was aan vernieuwing toe: de tegels lagen los en er was watersijpeling in de ondergrondse parkeergarage. De nieuwe speelplaats bestaat uit een bedekking uit één stuk en kan ook gebruikt worden als basket- en volleybalveld en looppiste.

EEN NIEUWBOUW VOOR DE STERRETJES

In januari 2017 trok de provinciale school voor buitengewoon onderwijs De Sterretjes in een gloednieuw gebouw. Een veilige cocon voor de honderd kinderen: het gebouw richt zich volledig op zichzelf om de invloed op de bestaande woonomgeving te verlichten. De vele doorzichten en open ruimtes laten het gebouw ademen en geven de leerlingen een unieke plek om te spelen en circuleren. Het is ook multifunctioneel inzetbaar zodat het buiten de schooluren verhuurd kan worden aan organisaties. Kostprijs: 3,7 miljoen euro.

PISO TIENEN ORGANISEERT EERSTE PISO CITY-RUN

PISO Tienen organiseerde op 20 oktober 2017 de allereerste PISO CiTy-run, een avontuurlijke avondloop door en langs historische gebouwen en winkels in Tienen. Onderweg konden de joggers genieten van animatie en wie wou, kon verrassingsopdrachtjes uitvoeren. De organisatie gebeurde in samenwerking met de stad Tienen, Kom Winkelen in Tienen/KWIXX en Sportraad Tienen.

GEZONDE WORKSHOPS PLUKVERS

De provincie Vlaams-Brabant organiseerde in oktober 2017 workshops over appels en peren voor leerlingen van de 3de graad basisonderwijs en de 1ste graad secundair onderwijs. Dat deed ze samen met een aantal Vlaams-Brabantse fruitbedrijven en de vzw Platte landsklassen. Tijdens een bezoek aan een van de zeven deelnemende fruitteeltbedrijven leerden de jongeren hoe ze appels en peren best plukken, hoe ze het suikergehalte meten en hoe ze het fruit persen. Al doende staken ze ook heel wat op over fruitteelt, gezondheid en techniek.

LOU-PAKKETTEN VOOR KLEUTERTJES

Naar aanleiding van de Jeugdboekenmaand schonk de provincie in 2017 een Lou-pakket aan alle Vlaams-Brabantse bibliotheken. Dat educatieve pakket is gebaseerd op het boek 'Lou, op weg naar school' dat de provincie liet maken samen met çavaria en jeugdauteur Kathleen Amant. Het boek en pakket benaderen onze samenleving inclusief en doorbreken de maatschappelijke stereotypering voor kinderen uit de kleuterklas. De schrijfster zelf organiseerde Lou-ateliers in de bibliotheken van Tienen en Vilvoorde. Ook de Vlaams-Brabantse kinderdagverblijven en de Huizen van het Kind kregen een Lou-pakket.

WAT NOG...

* Op 13 september ging het **Ondersteuningsnetwerk Centrum** van start. Het werd door elf inrichtende machten uit het GO!, OVSG en POV opgericht om gewone scholen in Oost-Vlaanderen, Vlaams-Brabant, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, Limburg en Antwerpen te ondersteunen om leerlingen met een grote zorgnood beter onderwijs te bieden.

* Tijdens de **Dag van de Leerkracht** – op 5 oktober 2017 – legde de provincie al haar 280 leerkrachten in de watten met een ontbijt en een cadeautje: een anti-skimming kaarthouder.

* Van 16 tot en met 27 januari 2017 organiseerde de provinciale school De Wijnpers in Leuven **doedagen** voor de leerlingen van het zesde leerjaar van het basisonderwijs uit de regio. Ongeveer 875 zesdejaars van 27 basisscholen maakten kennis met het secundair onderwijs.

* De leerlingen van het 6de jaar 'Toegepaste beeldende kunst' en 'Artistieke Opleiding' van de provinciale school De Wijnpers toonden van 29 april tot 5 mei hun **artistieke eindwerken** in het Provinciehuis. De leerlingen vertaalden het vierletterwoord OPEN in een beeld waarbij ze zelf de kunstvorm mochten kiezen.

* Leerlingen van het zesde jaar Gezondheids- en Welzijnswetenschappen van PISO Tienen openden op 5 mei 2017 een **blotevoetenpad** op de terreinen van hun school. Een natuurlijk plekje in de stad.

* Op vrijdag 2 juni beloonde PISO Tienen de leerlingen die hun **SODA-attest** haalden met een feest. SODA staat voor Stiptheid, Orde, Discipline en Attitude. Het attest is een bewijs dat de leerling een professionele attitude heeft, een troef op de arbeidsmarkt.

GENIETEN IN VLAAMS-BRABANT

Met cultuur, natuur, erfgoed
en jong talent om te koesteren.
Heerlijk om te fietsen,
te wandelen, te proeven.

TOERISME

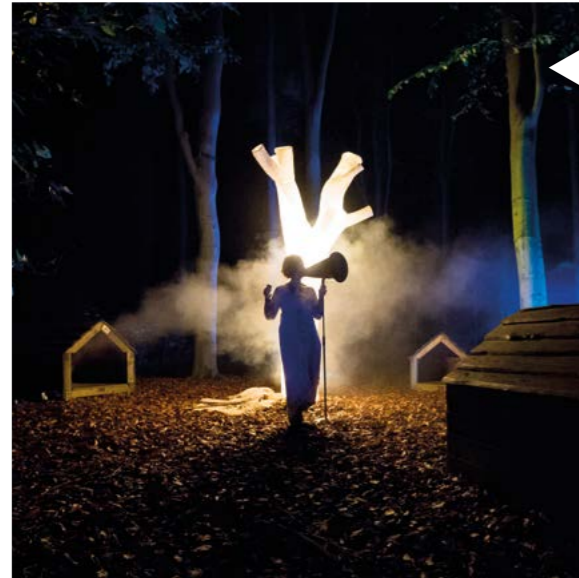

VIJF DEMERBAKENS

Toerisme Vlaams-Brabant en het Regionaal Landschap Noord-Haageland werkten in 2017 het project 'Ontmoet de Demer' uit dat de unieke troeven van de Demervallei in de kijker zet. Aan de oever van de rivier - tussen Werchter en Diest - verzezen vijf Demerbakens, bijzondere herkenningspunten die de bezoekers laten kennismaken met het landschap en het leven op en langs de Demer. Dat landschap is prachtig: de Demervallei is een van de laatste grote aaneengesloten open ruimtegebieden in Vlaams-Brabant. De vallei kent een uitzonderlijk hoge natuur- en erfgoedwaarde met een afwisselend rivierlandschap tussen de ijzerzandstenen getuigenheuvels.

De ontwerpen van de Demerbakens zijn van de hand van Hans Tuerlinckx en Sven Vangodtsenhoven. Zij haalden hun inspiratie uit de plaatselijke geschiedenis en het eigen karakter van elke locatie. Zo kan je op het Boerenkrijgplein in Diest plaatsnemen op houten banken in de vorm van een kanon. Ooit stonden de kanonnen hier rijen dik om de stad te verdedigen tegen de Nederlanders. Aan ontmoetingscentrum De Hemmekes in Zichem ga je aan boord van een platboot uit de 19de eeuw. Platboten vervoerden onder meer hooi voor de koninklijke paarden vanuit Zichem naar Brussel.

In Langdorp kan je aan de vroegere aanmeerplek voor schepen genieten van het fenomenale uitzicht aan een meanderende tafel van maar liefst 35 meter lang. Het tolhuisje in cortenstaal op de Demerbrug in Betekom stond er ooit echt. In Werchter brengt een zwevend, kronkelend pad je naar de ruïnes van oude eiken aan de vroegere pleisterplaats voor sloopstreekers.

MYSTERIEUZE BOSSEN IN HET DIJLELAND

In oktober en november 2017 organiseerde Toerisme Vlaams-Brabant samen met de gemeenten Oud-Heverlee, Bierbeek, Huldenberg, Bertem en Kortenberg de toeristische campagne 'Mysterieuze bossen'. Met vijf magisch mysterieuze spektakels in een bos van elke gemeente, met vertelavonden en proeverijen van streekproducten. Ook de logiesuitbaters uit het Dijleland werden betrokken, bij hen konden de gasten op zoek naar een geheimzinnige schatkist. De campagne werd getrokken door de 'tree of light', een lichtgevend kunstwerk dat een rondreis door de regio maakte.

CAMPAGNE DRUIVENTRO(T)S ZET DRUIVENSTREEK IN DE KIJKER

In augustus en september 2017 – snoeitijd voor de dikke trossen sappige tafeldruiven - lanceerde Toerisme Vlaams-Brabant voor het tweede jaar de campagne Druiventro(t)s in de Druivenstreek. Bezoekers konden fietsen langs de Druivenfietsroute, wandelen langs de Druivenwandeling in Huldenberg, de Serristenwandeling in Hoeilaart of de Serristenwandeling in Duisburg. Er waren proeverijen, druivenfeesten en andere pittige activiteiten in de druivengemeenten Hoeilaart, Overijse, Huldenberg en Tervuren. De serristen kregen gloednieuwe informatiebordjes om bezoekers wegwijs te maken in de verschillende druivensoorten.

SMAAKTRIPS TIJDENS (SP)RANKELEND HAGELAND

In 2017 organiseerde Toerisme Vlaams-Brabant voor de tweede keer (Sp)rankelend Hageland. Tijdens drie opeenvolgende weekends konden bezoekers genieten van de Hagelandse wijnen, kennismaken met de wijnboeren en de wijnregio op een unieke manier verkennen. Voor deze editie werden de smaaktrips ontwikkeld. Deze handige stempelkaart moest enerzijds bezoekers ertoe aanzetten om meerdere wijndomeinen in de omgeving te bezoeken en, anderzijds, je laten genieten van een gratis passend hapje bij elk glas Hagelandse wijn.

MEER TEWERKSTELLING IN TOERISTISCHE SECTOR

Toerisme in Vlaams-Brabant zorgt voor flink wat tewerkstelling. Dat blijkt uit de tewerkstellingscijfers van 2017. Het aantal zelfstandigen in de Vlaams-Brabantse horecasector is sinds 2010 met 13% gestegen, dat is meer dan in andere toeristische regio's (+9%). Het aantal logies is toegenomen van 340 in 2011 tot 464 uitbatingen in 2016. Dit komt overeen met een capaciteit van 30.907 bedden en jaarlijks zo'n 2 miljoen overnachtingen. In de brede toeristische sector werken in Vlaams-Brabant een slordige 33.000 mensen.

OPENING VAN DE SVEN NYS CYCLING ROUTE

Op 8 maart 2017 reden de eerste wielertoeristen de Sven Nys Cycling Tour in. Deze sportieve fietslus van 93 kilometer vertrekt aan het Sven Nys Cycling Center op de Balenberg en volgt het favoriete trainingsparcours van Sven Nys. De route is bewegwijzerd en doet de mooiste bezienswaardigheden en landschappen van het Hageland aan.

WAT NOG...

* Van 21 april tot 5 juni 2017 liep de **Biermaand** Vlaams-Brabant. Vol proeverijen, bieractiviteiten en twee bierfestivals als hoogtepunt: het Zythos Bierfestival en het Leuven Innovation Beer Festival.

* De Hagelandse gemeenten Glabbeek, Hoegaarden, Kortenaak, Landen, Lubbeek, Tienen, Zoutleeuw, Bekkevoort, Linter, Tiel-Winge en Geetbets organiseerden samen met Toerisme Vlaams-Brabant van vrijdag 14 tot en met zondag 29 april de **Bloesem 14-daagse**. Voor de derde keer al.

* Op zondag 30 april 2017 lag het gratis magazine In Vlaanderen bij de bakker. De publicatie was onderdeel van een campagne van de vijf Vlaamse provincies om het **toerisme in Vlaanderen te promoten**.

* De provincie organiseerde samen met de vrijetijdsorganisaties op zondag 11 juni 2017 een **'Iedereen Toerist Dag'** in het Sport Vlaanderen-domein van Hofstade. Op het programma stond een heel gamma aan toegankelijke activiteiten voor bezoekers met of zonder beperkingen.

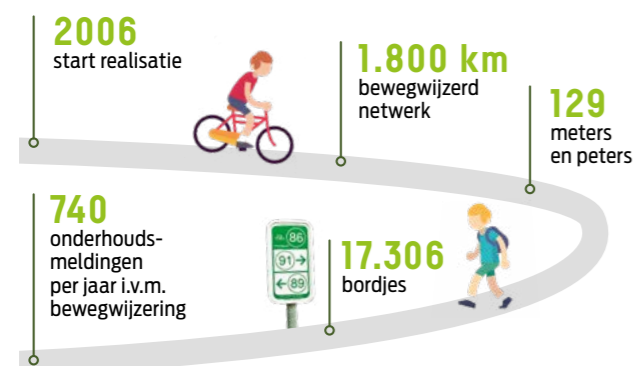
* Toerisme Vlaams-Brabant ontwikkelde in samenwerking met de Cachers Universe Leuven twee unieke **geocoins**. Die werden tussen oktober 2017 en juni 2018 op de wandelnetwerken Hagelandse Heuvels en Zuid-Dijleland verspreid. Er werd een fotowedstrijd aan gekoppeld waarmee geocachers een wandelrugzak konden winnen.

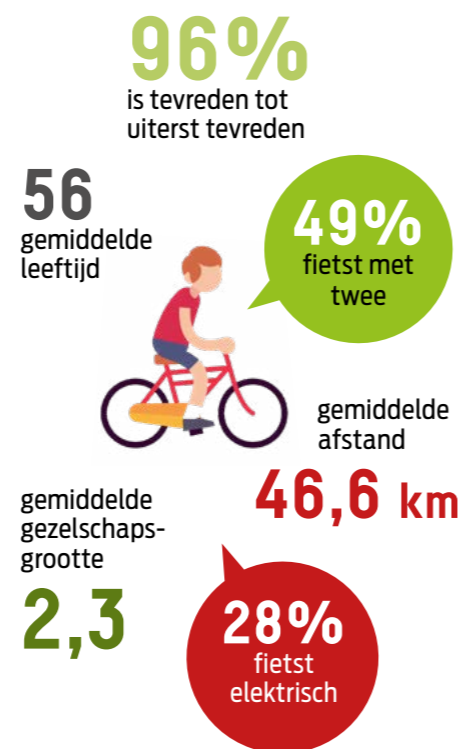
RESULTATEN FIETSONDERZOEK

In 2017 werden de resultaten voorgesteld van een groot-schalig onderzoek bij de gebruikers van het fietsnetwerk Vlaams-Brabant. Hieruit bleek dat 96% van de fietsers tevreden tot uiterst tevreden zijn over hun fietstocht in Vlaams-Brabant. Ook de horeca vaart er wel bij: de fietser spendeert gemiddeld 13,48 euro per persoon per fietstocht.

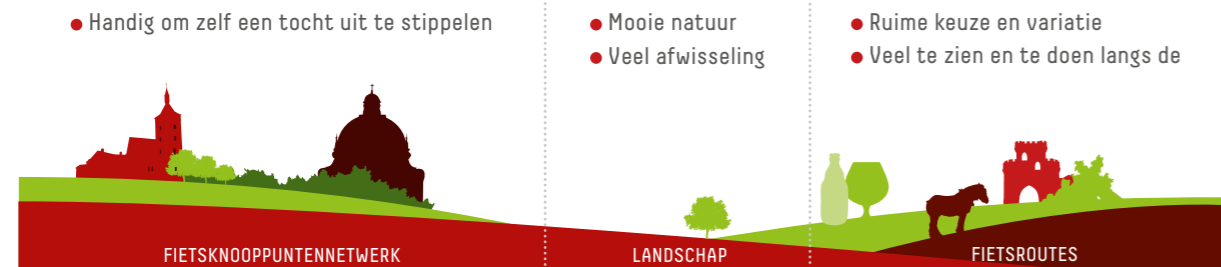
FIETSNETWERK IN CIJFERS

PROFIEL VAN DE FIETSER

TEVREDENHEID VAN DE FIETSER

WAT NOG...

* Toerisme Vlaams-Brabant en de hoggemeenten Affligem, Asse, Kapelle-op-den-Bos, Londerzeel, Opwijk en Aalst organiseerden van 26 augustus tot 17 september tal van activiteiten over hop en bier onder de noemer **'(H)op Smaak'**. Voor de gelegenheid werd een speciale geocoin met een unieke trackingcode ontwikkeld.

* Op 29 juni 2017 opende de openluchtten-tonstelling **'Door de lens van de bezetter'** in de kloostertuin van de Engelenburcht in Tildonk. De expo toont een selectie van foto's die Duitse kunsthistorici, fotografen en architecten tijdens de Eerste Wereldoorlog namen van Belgisch erfgoed.

* De provincies Antwerpen, Limburg en Vlaams-Brabant namen in oktober 2017 de regierol van het partnerschap de Merode over van de Vlaamse Landmaatschappij (VLM). Samen werken de provincies aan een **duurzame platelandsontwikkeling** in het gebied, met oog voor natuur, erfgoed en recreatief toerisme.

* Op 24 oktober 2017 verwelkomde het **Belevingscentrum Sven Nys Cycling Center** zijn 15.000ste bezoeker. Het SNCC opende eind juni 2016 de deuren en lokt vlot gezinnen, wielervrienden en sportieve recreanten.

* Op 11 december 2017 verscheen de nieuwe editie van het **logiesboek 'Logeren in Vlaanderen Vakantieland 2018'**. Daarin staan 8% meer logies dan in de vorige editie. Het aantal toeristische overnachtingen in Vlaams-Brabant neemt ook flink toe: het aantal steeg de eerste acht maanden van 2017 met bijna 9%.

ERFGOED

25 JAAR MONUMENTENWACHT

Op zaterdag 10 juni 2017 kon je in de Sint-Servaasbasiliek van Grimbergen de monumentenwachers van Vlaams-Brabant aan het werk zien. En op zondag 25 juni nog eens, in de Onze-Lieve-Vrouwekerk van Aarschot. De Monumentenwacht bestond in 2017 25 jaar en nodigde daarom alle geïnteresseerden uit op een feestelijke kennismaking.

De monumentenwachers van Vlaams-Brabant inspecteren nauwgezet de bouwfysische toestand van onze waardevolle gebouwen en voeren kleine, dringende onderhoudswerken uit om erger te voorkomen. De twee interieurwachers en acht bouwkundige monumentenwachers hebben 1032 gebouwen onder hun hoede, van kasteel tot kapelletje. Deze gebouwen zijn eigendom van 654 eigenaars/beheerders van beschermd en waardevolle gebouwen. Het gaat om onze kerkfabrieken, gemeentebesturen maar ook privépersonen. Om de drie tot vijf jaar doen de monumentenwachers hun inspectieronde. Leden kunnen ook gewoon advies vragen, bijvoorbeeld voor ze aan grote restauratiewerken beginnen. Sinds de start in 1992 hebben de monumentenwachers al minstens 4500 inspecties op hun teller.

KIJKKAST TOONT ARCHEOLOGISCH ERFGOED

Van 6 tot 30 november 2017 stond in de hoofdbibliotheek van Meise de kijkkast 'Archeologie in je buurt'. De kast toonde een selectie voorwerpen die archeologen in het Heimbeekveld in Meise hebben gevonden. Ze dateren uit het midden-neolithicum (4400 tot 3800 voor Christus), de late ijzertijd en de Romeinse periode. De provincie Vlaams-Brabant bewaart deze archeologische vondsten permanent in het Onroerend Erfgoeddepot Vlaams-Brabant. De kijkkast duikt in 2018 op op andere locaties in de provincie.

96.127 EURO VOOR ERFGOEDPROJECTEN

Veertien erfgoedprojecten kregen in 2017 een provinciale subsidie. Daarmee wil de provincie de Vlaams-Brabantse erfgoedprojecten ondersteunen en stimuleren. In mei was er een eerste selectie van vijf projecten, samen goed voor 34.327 euro. In het najaar werden er nog negen projecten geselecteerd, samen voor 61.800 euro subsidies. Enkele voorbeelden? De stad Diest kreeg 12.500 euro om de geschiedenis van prins Filips Willem van Oranje, 400 jaar na zijn overlijden in de stad, weer onder de aandacht brengen tijdens een feestjaar. Het boek- en vertelproject 'Publiek geheim van Boortmeerbeek en omstreken' van auteur Marc Michiels kreeg 1.900 euro. Het Museum voor Oudere Technieken in Grimbergen wil de ruïne en de donjon van het Prinsenkasteel inrichten als voorwaardige tentoonstellingsruimte en kreeg daarvoor 12.327 euro.

PROVINCIALE ARCHITECTUURPRIJS VOOR SOCIAAL WOONPROJECT IN LIEDEKERKE

Dit huisvestingsproject is de winnaar van de provinciale architectuurprijs 'Patrimonium voor de toekomst' 2017. De architecten zijn A2D architecten 2 design, bouwheer is de Gewestelijke Maatschappij voor Volkshuisvesting. 'Met chirurgisch vernuft pasten de ontwerpers het gebouwensemble genereus in het bestaande weefsel in. Zo komt er nieuwe ademruimte in het dorp, voor oude en jonge bewoners, én voor de hele buurt', oordeelde de jury. Met de prijs beloont de provincie Vlaams-Brabant projecten die creatief en duurzaam omgaan met de historische, economische en stedenbouwkundige context, en die bovendien tegelijk adequaat vorm geven aan het dagdagelijkse wonen in de drukbebouwde regio.

SOCIALE TEWERKSTELLING ZORGT VOOR ONS ERFGOED

Als gemeenten, OCMW's, kerkfabrieken en -raden werken uitvoeren die vermeld staan in het inspectierapport van Monumentenwacht, kunnen ze daarvoor een subsidie tot 5.000 euro krijgen van de provincie Vlaams-Brabant. Aan dat subsidiereglement hangt een sociale clausule: ze moeten worden uitgevoerd door de zogenaamde monumentenploegen. In april 2017 werd deze opdracht voor een periode van 2 jaar gegund aan de sociale-economieprojecten van de vzw's IGO-W en 3Wplus.

BRABANTS TREKPAARD, ICOON VAN VLAAMS-BRABANT

Op 1 april 2017 ging er een nieuw provinciaal subsidiereglement van kracht: stoeten waar trekpaarden worden ingezet, komen sindsdien in aanmerking voor een subsidie van 2.000 euro. Vormingsinitiatieven kunnen rekenen op 250 euro en publieksevenementen op 1.000 euro. Hiermee wil de provincie het gebruik van Brabantse trekpaarden aanmoedigen. En dat is niet alles: Het Centrum Agrarische Geschiedenis (CAG) kreeg de opdracht van de provincie om een erfgoedzorgplan op te stellen. Dat is de basis voor een officieel erkenningsdossier waarmee het Brabants trekpaard kan worden opgenomen in de Inventaris Vlaanderen van Immaterieel Erfgoed.

Daarnaast ondersteunde Toerisme Vlaams-Brabant tal van initiatieven om de 'Brabander' in de kijker te zetten, zoals een Open Stoeterijendag op 11 juni, een trekpaardenshow en allerlei activiteiten tijdens de Leuvense jaarmarkt op 4 september, en de Dag van het Brabants Trekpaard in Vollezele op 15 oktober.

WAT NOG...

* Aan de Abdij van Park in Heverlee gingen op 26 februari 2140 haagplantjes de grond in. Een **vergroeningsproject** van de Abdijboeren, Natuurpunt Leuven, de Vrienden van de Abdij van Park en Regionaal Landschap Dijleland, met steun van de provincie Vlaams-Brabant.

* De portaalsite **Erfgoedplus.be** kreeg de 'European Prize for Cultural Heritage Europa Nostra award', de 'Oscar' van het erfgoed. Erfgoedplus.be is tegelijk een erfgoeddatabase, een erfgoedwebsite en een digitale erfgoedinventaris voor de provincie Vlaams-Brabant en Limburg.

* Regionaal Landschap Noord-Hageland en de gemeente Tielt-Winge renoveerden **de Spikdoornkapel**. Ook het omringende landschap werd verfraaid en vergroend. Dankzij het provinciale 360°-erfgoedproject kon de renovatie rekenen op een subsidie van 70% van de provincie Vlaams-Brabant.

RECREATIE

PROVINCIEDOMEIN HUIZINGEN

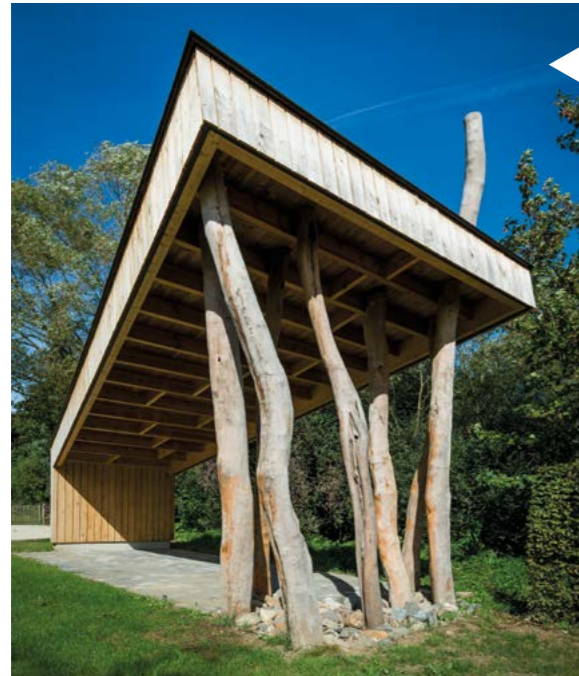

DE EERSTE WEEK VAN DE PROVINCIEDOMEINEN

Tijdens de allereerste Week van de Provinciedomeinen – van 10 tot 17 april 2017 - toonden de Vlaamse provinciedomeinen hun sterke troeven met meer dan 100 activiteiten. De vijf provincies beheren samen 53 recreatie- en groendomeinen. Het programma vertrok vanuit de eigenheid van elk provinciedomein, aangevuld met een specifiek activiteitenprogramma onder de noemer 'avontuur'.

In Vlaams-Brabant kon je met je gps-toestel in de aanslag op speurtocht door Provinciedomein Kessel-Lo. In Provinciedomein Halve Maan waren de kinderen baas, met een domein vol springkastelen, gocarts, theater, kinderdisco, de circusschool en veel meer. In Provinciedomein Het Vinne in Zoutleeuw maakte je kennis met de bijenwereld tijdens enkele boeiende workshops. En in Provinciedomein Huizingen beleefde je toffe erfgoedactiviteiten met een familiezoektocht, een huifkarrentocht en een demonstratie van de kracht van de Brabantse trekpaarden. En dat is maar een selectie van wat er te beleven viel.

www.weekvande provinciedomeinen.be

NIEUWE INKOMZONE BEEMDENSTRAAT IN KESSEL-LO

Op zondag 8 oktober werd de vernieuwde inkomzone van het Provinciedomein Kessel-Lo aan de Beemdenstraat feestelijk voorgesteld aan het publiek. De inkomzone kreeg een landschappelijke aanleg met een vernieuwde boomgaard, grote picknickbanken en plaats voor meer spontane natuur, zoals poelen, vijvers en bloemrijke stroken. Het ontmoetingsplein kreeg twee grote, open luifels, waarvan er één dient als onthaalplek aan de ingang en de andere als buitenklas voor het Ecocentrum. Ook de Kleine speeltuin aan de Lentedreef werd volledig vernieuwd, met glijbaantorens, een klauterparcours en chillplekken voor de jongsten.

GROENRESTAURATIE VOOR ROTSTUIN HUIZINGEN

In het voorjaar van 2017 startten de voorbereidingen van de groenrestauratie van de rotstuin in het Provinciedomein Huizingen. De tuin is beschermd als monument en omvat meer dan 80.000 vaste planten, 60.000 bolplanten, 4.500 heesters, 4.000 rozen en 3.000 rododendrons en azalea's. In 2018 is de rotstuin zestig jaar oud, hij werd ontworpen door architect Paul Dewit ter gelegenheid van de wereldtentoonstelling Expo '58.

NIEUWE WATERSPEELTUIN IN HALVE MAAN

Provinciedomein Halve Maan startte het recreatie seizoen van 2017 met een nieuwe waterspeeltuin. De waterspeelplaats is 36 op 18 meter groot en werd aangelegd op het voormalige zonneterras in het midden tussen de zwembaden. Er kwamen watersproeiers en waterspeeltuigen die de kinderen zelf kunnen activeren door op een knop te duwen.

VERNIEUWING PROVINCIE- DOMEIN HET VINNE IS ROND

Provinciedomein Het Vinne opende op 31 maart 2017 het toeristische seizoen met een primeur: de voorstelling van de vernieuwde Vinnehoeve als een modern en toegankelijk bezoekerscentrum. De bezoekers konden een bezoek brengen aan de fototentoonstelling 'Het Vinne 10 jaar na het eerste Natuurinrichtingsproject in Vlaams-Brabant'. Ruim 10 jaar geleden werden de pompen stilgelegd en herstelde de natuurlijke stand van de grondwatertafel zich langzaam. Vandaag is Het Vinne een prachtig natuurdomein, vol leven op en in het water.

WAT NOG...

* In mei 2017 startte de bouw van een **nieuw onthaal- en administratief gebouw** aan de hoofdingang van het Provinciedomein Huizingen. Er komen meer kassa's om lange wachtrijen te vermijden, en de natuureducatieve werking krijgt in het gebouw een groot lokaal om scholengroepen te ontvangen.

* Brabantse trekpaarden Jerôme en Christa kregen er in Provinciedomein Huizingen een maatje bij: de **drachtige merrie Jarca**. Elke woensdagnamiddag kan je in het domein gratis de stoere trekpaarden aan het werk zien.

* Van 15 tot en met 29 oktober **begraasden de schapen** van herder Hugo de nattere bodems van Provinciedomein Huizingen. Groepen, scholen en gezinnen konden op bezoek voor een educatieve rondleiding of gewoon genieten van de rustgevende schapenkudde.

* Een knetterend kampvuur en liedjes zingen onder de sterrenhemel. Op 24 juni 2017 stonden er twintig tentjes in Provinciedomein Kessel-Lo voor de **eerste Nacht van het Provinciedomein**.

* In november 2017 werd de laatste snoek van de Grote Vijver van Provinciedomein Kessel-Lo gevangen en verhuisd. De vijver werd drooggelegd om de **waterkwaliteit te verbeteren**. Een opmerkelijk zicht dat veel nieuwsgierige watervogels lokte.

* De speeltuinen van Provinciedomein Huizingen kregen een opfrisbeurt, en er kwam een coole **piratenboot** bij om in de ravotten.

* Bezoekerscentrum **Webbekoms Broek** in Provinciedomein Halve Maan was ook in 2017 het startpunt voor natuurontdekking in Diest. De meest succesvolle activiteiten zijn wandelingen in het natuurgebied, het zintuigenpad en een bezoek aan de Lindemolen. In 2016 waren er 14.556 mensen die deelnamen aan een activiteit of een bezoek brachten aan de permanente tentoonstelling.

GORDELFESTIVAL IN PROVINCIEDOMEIN HUIZINGEN

Provinciedomein Huizingen was een trefpunt tijdens het vijfde Gordelfestival op zondag 3 september 2017. Bezoekers konden er terecht in het muziekdorp, het sportdorp, het kinderdorp, of gewoon genieten van de animatie en evenementen. Op het podium stonden onder meer Kapitein Winokio, Udo en Stan Van Samang. Het Gordelfestival lokte 12.000 bezoekers.

UITLEEN

ALLEEN TEVREDEN KLANTEN BIJ DE UITLEENDIENST

De klanten van de uitleendienst van de provincie Vlaams-Brabant zijn meer dan tevreden over de service. Dat is gebleken uit een klantenbevraging in de periode april-mei 2017. Via een web survey werden 496 klanten gecontacteerd, 156 van hen vulden de vragenlijst in. De tevreden is heel hoog, met scores van 93% op kennis en beleefdheid van de medewerkers, 94% op betrouwbaarheid, 88% op de kwaliteit van het materiaal. Op 'algemene tevredenheid' gaven de klanten 90%.

PRIMA IMAGO

De uitleendienst heeft een zeer goed imago: 90% van de respondenten antwoordde dat de uitleendienst een goede reputatie heeft, 96% van de klanten zou deze dienstverlening ook bij anderen aanbevelen. 88% van de respondenten gaf voor een ontleding aan een positief beeld te hebben van de uitleendienst. Dit percentage steeg naar 97% na een ontleding. De bevraging peilde ook naar de kenmerken van de uitleendienst, de klanten brengen de dienst vooral in verband met de kernwoorden professioneel, klantgericht en laagdrempelig.

De uitleendienst blijkt een echte ondersteuning te zijn voor scholen en verenigingen: 90% van de respondenten gaf aan dat de activiteit duurder zou worden zonder de ondersteuning van de uitleendienst, liefst 40% gaf aan dat de activiteit zonder de ondersteuning zelfs niet zou doorgaan.

Het aantal ontleningen blijft trouwens stijgen, van 5.000 in 2017 naar 5.415 in 2018. In de uitleenpost Leuven steeg dat aantal met 7%, in Bekkevoort met 15% en in Asse met 5%.

NIEUW IN HET AANBOD: MOBIELE PODIA

Een mobiel podium voor een schoolfeest of een optreden met je vereniging? De uitleendienst van de provincie nam in 2018 twee mobiele podia op in haar aanbod. Een mooie aanvulling voor de al heel uitgebreide catalogus. Die is online te raadplegen, zodat je je materiaal heel eenvoudig en gebruiksvriendelijk kan opzoeken en reserveren.

DE PROMOTRAILER KOMT IN ACTIE

De provincie Vlaams-Brabant kocht een opvallende promotrailer, een hippe caravan met folderrekken, audiovisuele apparatuur en een fotobooth. De trailer wordt ingezet op belangrijke evenementen om de provincie te promoten bij het publiek. Met deze promotrailer kan de provincie efficiënt folders, magazines en goodie bags verdelen, mondelinge toelichting geven, ludieke acties of kinderaanimator organiseren.

EVENEMENTEN

VRIJETIJDSPROJECTEN

TERUGBLIK OP GESLAAGDE VRIJETIJDSPROJECTEN

Met de overdracht van de persoonsgebonden bevoegdheden op 1 januari 2018 naar Vlaanderen, blikt de provincie fier terug op enkele geslaagde projecten.

Street-art in de Paterskerk van Halle

Twee grote namen uit de Belgische straat-art-scene – Bart ‘Smates’ Smeets en Steve Locatelli – toverden het interieur van de Paterskerk in Halle om tot een overweldigend kunstwerk. Op 16 december 2017 werd het werk officieel ingehuldigd. Het overdadige en kleurrijke werk neemt je mee naar een bevreemdend oerwoud, met dieren en woekerende planten, met een klein jongetje op een schommel dat het geheel aanschouwt.

SHE BAD WINT LAATSTE EDITIE ROCKVONK

She Bad uit Steenokkerzeel won de finale van Rockvonk 2017, op zaterdag 2 december. Het was de laatste editie van het tweejaarlijkse pop- en rockconcours van de provincie Vlaams-Brabant en muziekcentrum Het Depot. Rockvonk onderscheidde zich van andere muziekwedstrijden door de intensieve begeleiding en coaching van deelnemers zowel voor als na de finale, de sterke lokale verankering en de focus op jong talent

STEUN VOOR G-SPORTINITIATIEVEN

In 2017 kregen 33 sportinitiatieven voor mensen met een beperking een provinciale subsidie, samen goed voor 61.800 euro. Eén van de projecten is de vzw Polly's Ranch for special kids in Oplinter. Deze vzw biedt pony's en plezier aan kinderen van 4 tot en met 18 jaar met een beperking. Andere initiatieven komen uit Asse, Begijnendijk, Bierbeek, Boutersem, Diest, Dilbeek, Grimbergen, Haacht, Hoeilaart, Kampenhout, Keerbergen, Landen, Leuven, Meise, Rotselaar, Steenokkerzeel, Ternat, Tienen, Vilvoorde en Zemst..

DE EERSTE CURLINGBAAN VAN HET LAND

Op zaterdag 23 september 2017 opende in Zemst de eerste curlingbaan van België. Ze beschikt over drie banen, een kantine en kleedkamers. Curlingclub Zemst zocht steun en financiering, en vond die onder meer bij de provincie Vlaams-Brabant, de gemeente Zemst, crowdfunding en de World Curling Federatie.

LEVENSKWALITEIT

Een provincie waar we allemaal
kansen krijgen en wie achterblijft
niet uit het oog verdwijnt.

WONEN

WERKEN AAN LEEFBARE SOCIALE BUURTEN

De bewoners van de Reinaertwijk in Dilbeek gaven hun gezamenlijke moestuin – de ‘samentuin’ – in de zomer van 2017 een flinke opknapbeurt. Ze installeerden een slinger van picknicktafels en zitbanken, een nieuwe stap in de opwaardering van hun buurt. Samen kozen ze de uitdagingen in hun sociale woonwijk en die pakken ze stap voor stap aan. Dat doen ze niet alleen, maar met Samenlevingsopbouw Riso Vlaams-Brabant, de gemeente Dilbeek en Archeduc-Vormingplus Halle-Vilvoorde.

Met provinciale subsidie

De provincie Vlaams-Brabant subsidieert 80% van de kosten. De subsidie ‘Opwaardering woonomgeving’ richt zich op sociale buurten en buurten in zones voor kleinschalig wonen. Het bedrag is maximaal 20.000 euro en er zijn enkele voorwaarden aan verbonden. Zo moeten de bewoners het project mee dragen en betrokken worden bij de uitvoering ervan.

KLEINSCHALIG WONEN IN HULDENBERG

Op de voormalige camping Rustenberg in Huldenberg verschenen in maart 2017 de eerste zeven kleinschalige woningen. De eigenaar van Rustenberg engageerde zich de moderne en gloednieuwe huisjes betaalbaar te verhuren via het sociaal verhuurkantoor SVK SPIT. Een hele verbetering voor veel chaletbewoners en dat is net het doel van het project 'Kleinschalig Wonen' van de provincie Vlaams-Brabant: betaalbare, energiezuinige huisvesting met meer kwaliteit. Ook op het terrein van de Felix Cottage Club in Zemst verschenen de eerste kleinschalige woningen.

INSPIRERENDE WONINGDEELPROJECTEN

In de brochure 'Woningdelen in Vlaams-Brabant' bundelde de provincie 19 geslaagde woonprojecten die konden rekenen op een provinciale subsidie tot 20.000 euro. Met de brochure hoopt ze ook anderen te inspireren en motiveren een woningdeelproject te starten. Nieuwe woonvormen als cohousing en kangoeroewonen spelen in op maatschappelijke trends en zijn vaak duurzaam en ecologisch. Je kan de brochure downloaden of inkijken via www.vlaamsbrabant.be/woningdelen.

START BOUWBLOKRENOVATIE IN TIENEN EN HALLE

Op 18 en 19 mei 2017 konden de bewoners van Tienen kennismaken met het grootschalige bouwblokrenovatieproject. Dat is een proefproject waarbij de provincie Vlaams-Brabant samen met de stad Tienen tegelijk verschillende woningen in de Tienese benedenstad gaat renoveren. Vooral ouderen en mensen met een laag inkomen worden begeleid bij de renovatie om hun woning energiezuinig en kwaliteitsvoller te maken. Het project loopt tot 2020. Ook in Halle startte in november 2017 een bouwblokrenovatieproject. De provincie en het OCMW van Halle gaan verschillende woningen in de Halse Sint-Rochuswijk renoveren.

TWEE MILJOEN EURO AAN WOONPREMIES

In 2017 ontvingen 2.711 Vlaams-Brabanders een woonpremie van de provincie, goed voor een budget van twee miljoen euro. Het grootste deel daarvan – 1,5 miljoen euro – ging naar woningaanpassingen voor ouderen en personen met een beperking. Daarmee werden 825 mensen geholpen. Er ging 110.000 euro naar aanvullende premies voor dak- of zoldervloerisolatie voor kansengroepen, goed voor 184 dossiers. En 1.702 gezinnen deden een beroep op de premie voor superisolerende beglazing, samen goed voor 365.000 euro.

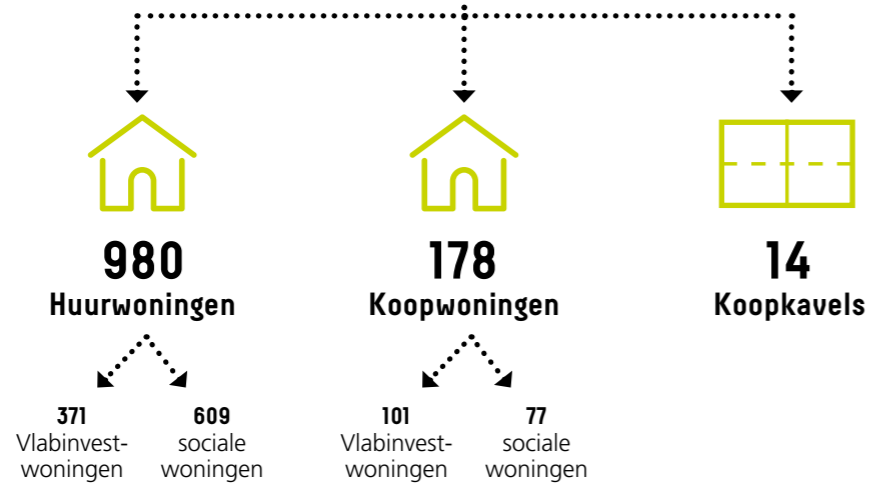

**VLABINVEST
WONEN EN ZORG
VLAAMS-BRABANT**

19HA 39A 54 CA GROND IN EIGENDOM

IN SAMENWERKING MET
DE SOCIALE HUISVESTINGSMACHTSCHAAPPIJEN

Opgeleverd in 2017

26 Vlabinvest-woningen
158 sociale woningen

VLABZORGINVEST

Dit investeringsbeleid loopt onder een andere vorm verder in 2018. Omdat de provincie er al jaren bij de Vlaamse overheid op gehamerd heeft dat er in Vlaams-Brabant een achterstand is aan welzijnsaanbod, werd er in het Vlaamse Regeerakkoord 2014-2019 een Vlabzorginvest voorzien. Dat is een investeringsfonds van 2,5 miljoen euro per jaar voor welzijns- en gezondheidsinfrastructuur in Vlaams-Brabant. Het geld komt van Vlaanderen, de uitvoering is voor het autonoom provinciebedrijf Vlabinvest.

**GEMENGD WOONPROJECT
IN MACHELEN**

Op 5 juli 2017 werd het gemengde woonproject Begoniagaarde in Machelen opgeleverd. Bouwheer is de Intervilvoorde Maatschappij voor Huisvesting. Het project biedt 12 huurwoningen waarvan 8 voorbehouden zijn voor klanten van Vlabinvest. Daarnaast zijn er 22 sociale huurappartementen en 22 sociale koopappartementen in het woonproject.

PIVO

JOUW VEILIGHEID BEGINT IN HET PIVO

De scholen van het Provinciaal Instituut voor Vorming en Opleiding dragen bij aan jouw veiligheid en levenskwaliteit. Hoe? Door onze hulpdiensten, onze lokale besturen en private organisaties de beste multidisciplinaire opleidingen, trainingen en vormingen te bieden. Niet alleen de agenten en brandweerlui van onze eigen provincie lopen er school, maar uit heel het land vinden ze hun weg naar het PIVO in Asse.

Nooit werden er meer opleidingsuren gegeven dan in 2017: in totaal 467.288.

127

OPLEIDINGSUREN

BRANDWEERSCHOOL
103.790

+18%

POLITIE SCHOOL
260.798

+24%

DGH SCHOOL
51.998

+16%

BESTUURSSCHOOL
31.010

+24%

INFORMATICASCHOOL
6.557

NIEUW EXPERTISECENTRUM VOOR RIJOPLEIDINGEN

De VDAB en het PIVO gaan nauwer samenwerken aan gespecialiseerde rijopleidingen. Loods 106 op de PIVO-site in Asse wordt daarom omgebouwd tot een expertisecentrum. Er komen onder meer rijsimulatoren met een controletoeren, en een uitkijktoren met zicht op het oefenterrein. De provincie en de VDAB investeren samen meer dan een miljoen euro. In het najaar van 2017 startten de werken, in het voorjaar van 2018 opent het expertisecentrum de deuren.

DE POLITIE LEERT RIJDEN

Het PIVO verzorgde in 2017 13.135 uren rijopleiding. Een specialisatie van het PIVO: bestuurders van prioritaire voertuigen leren hoe zich veilig en correct te gedragen op de openbare weg, politieagenten leren hoe ze een verkeerscontrole organiseren, en werknemers van openbare diensten krijgen er een rijopleiding. Ook het grootste korps van Vlaanderen, de Antwerpse politie, is klant van de opleiding.

WAT NOG...

* De gevels van het hoofdgebouw van de PIVO-site werden in 2017 grondig **gerenoveerd en geïsoleerd**. Ook gebouw 106 kreeg dezelfde behandeling.

* De provincieraad besliste in juni 2017 om een bestek uit te schrijven voor de plaatsing van **zonnepanelen** op de daken van loodsen 28 en 99 van de PIVO-site. Goed voor een vermogen van 119,4 kWp.

PIVO HELPT BIJ INTEGRATIE GEMEENTEN EN OCMW'S

1 januari 2019 smelten gemeenten en OCMW's samen. Maar hoe pak je dat als gemeente of OCMW aan? De PIVO-bestuursschool werkte in 2017 samen met VERA en het adviesbureau a3o het traject Samen-sporen uit, waarbij telkens drie gemeenten worden samengebracht en intensief begeleid bij de integratie. Door samen te werken ontstaat er een sterk groepsengagement, worden ervaringen uitgewisseld en kosten gedeeld. Merchtem, Steenokkerzeel en Tremelo deden dienst als proefgemeenten, zij zijn vandaag al volop bezig met de uitvoering van de integratie.

VOORONTWERP VOOR NIEUW OEFENDORP POLITIE

De Politieschool van het PIVO krijgt een heel nieuw oefendorp en een schietstand in loods 45. In 2017 werd de laatste hand gelegd aan het voorontwerp. In 2018 volgt de aanbesteding zodat de werken begin 2019 kunnen starten.

VOEDSEL
VOOR DE
TOEKOMST

VOEDSEL VOOR DE TOEKOMST

De provincie Vlaams-Brabant, Rikolto (voorheen Vredeseilanden), Colruyt Group en KU Leuven bundelden hun expertise in het project 'Gezocht: voedsel voor de toekomst'. De partners starten drie nieuwe, duurzame voedselketens op. Met lekkere en voedzame producten uit het Zuiden die meteen ook kansen bieden aan de boeren die ze produceren: peulvruchten uit Tanzania, zeewieren uit Indonesië en Andesgewassen zoals quinoa uit Peru.

131

Jongeren

In 2017 kwam het project op kruissnelheid met workshops en projecten voor jongeren. Zo werden op 16 februari tijdens een workshop in het STUK 70 leerlingen van het 5de en 6de leerjaar uitgedaagd om na te denken over wat ze zullen eten in 2050. In mei kregen 30 Chirojongeren de opdracht om zelf een voedingsproduct van de toekomst te maken met duurzame ingrediënten. Op het eind van de workshop koos de jury er één product uit dat nu door Colruyt Group verder ontwikkeld wordt en medio 2018 in de winkelrekken zal liggen. En tijdens het festival Paradise City in Perk stelden drie marketingstudenten van de UCLL hun mobiel Foodlab voor, waar festivalgangers konden proeven van het voedsel van de toekomst.

Award

Op 6 december won het project 'Gezocht: Voedsel voor de Toekomst' de Sustainable Partnerships Award in de categorie 'Internationaal', uitgereikt door The Shift. De award geeft een podium aan de mooiste voorbeelden van internationale samenwerking tussen de publieke sector, bedrijven en non-profit organisaties.

KANSENBELEID

STEUN VOOR BREAKING THE CYCLE IN ETHIOPIË

Het project Breaking the Cycle van vzw Dertien-de Ster uit Bertem kon de afgelopen drie jaren rekenen op een provinciale subsidie van in totaal 60.000 euro. Met dat project gaat de vzw de plattelandsvlucht uit het landelijke district Debark in Ethiopië naar de stad Gondar tegen. In Debark voorzien de medewerkers onderwijs, stimuleren ze de landbouw, trainen ze mensen in ondernemerschap en maken ze de lokale gemeenschap mee verantwoordelijk voor de levenscondities. De verhalen van de mensen uit Debark belanden via educatieve scholenkoffers bij scholen, jeugdbewegingen en verenigingen in Vlaams-Brabant.

PROVINCIES IN CIJFERS

Om de provincie en de lokale besturen te helpen beter beleid te voeren, doet de cel data en analyse (voorheen Steunpunt Sociale Planning) van de provincie Vlaams-Brabant onderzoek. De cijfers daarvan staan ter beschikking op de website provincies.incijfers.be. Het levert een schat van gegevens op. In 2017 werd het dossier 'Armoede in Vlaams-Brabant' voorgesteld. Daaruit blijkt dat de armoede bij ouderen daalt, terwijl ze stijgt bij jongere bevolkingsgroepen met een migratieachtergrond, een kwetsbare gezinssituatie en/of een laag opleidingsniveau.

ZONNEPANELEN VOOR JENGA MAARIFA

De provincie Vlaams-Brabant sloeg de handen in elkaar met de ngo Artsen Zonder Vakantie in het Congolese Bukavu met het project 'Jenga Maarifa'. De ziekenhuizen daar ontvangen regelmatig schenkingen van nieuw of tweedehandse medische apparatuur, maar ze weten niet hoe deze apparatuur te gebruiken. Soms is de apparatuur gewoon niet bruikbaar in het land wegens stroomonderbrekingen, stof, hitte... Met opleidingen en een standaardlijst voor geschikte medische apparatuur, willen de beide partners hieraan verhelpen.

Van 26 augustus tot 2 september 2017 namen vertegenwoordigers van de provincie Vlaams-Brabant en Artsen zonder Vakantie ter plaatse een kijkje tijdens een werkbezoek. Ze bezochten onder meer een meerjarenopleiding techniek in het Institut Technique Fundi Maendeleo in Bukavu en de opleiding rond 'zonnepanelen en gespecialiseerde electronica' in het regionaal ziekenhuis van Walungu en Mubumbano. De studenten plaatsten zelf zonnepanelen in het ziekenhuis van Mubumbano en toonden zo dat hun opleiding vruchten afwerpt.

INFOGIDS 'VOOR HET EERST NAAR SCHOOL' VOOR ANDERSTALIGE OUDERS

Op 19 april 2017 stelde de provincie Vlaams-Brabant de gratis infogids 'Voor het eerst naar school' voor. In deze brochure krijgen anderstalige ouders alle informatie over het kleuter- en lager onderwijs in toegankelijk Nederlands en met veel beelden. De infogids kan ook als hulpmiddel gebruikt worden door andere organisaties, zoals OCMW's, integratieambtenaren, Kind en Gezin, Huizen van het Kind of ouderverenigingen, om aan anderstalige ouders uitleg te geven.

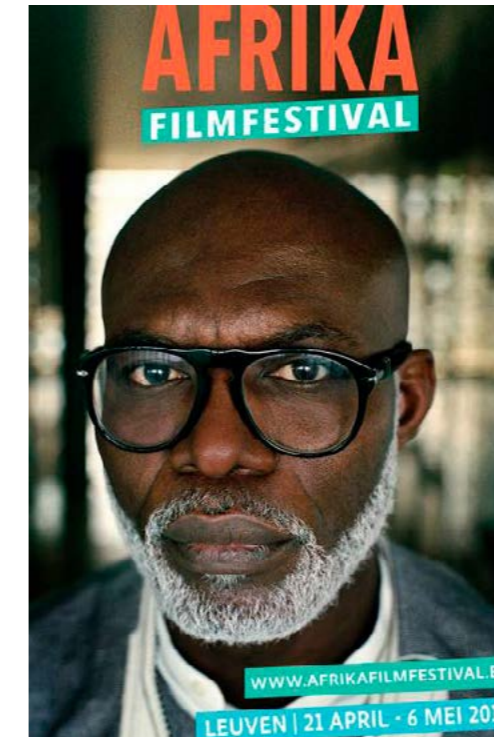
VIER NIEUWE BIBLIOTHEKEN VOOR HET PROJECT 'THUIS IN TAAL'

De bibliotheken van Beersel, Liedekerke, Ternat en Machelen stapten in 2017 mee in het project 'Thuis in taal'. Ze ontvangen van de provincie Vlaams-Brabant een voorleestas met anderstalig materiaal dat ouders helpt bij het ontwikkelen van een taalrijke omgeving. In welke taal dan ook. Elk koffertje bevat een aantal voorleesboekjes in één van de 17 geselecteerde thuistalen, enkele woordeloze prentenboeken, een liedjesboek, de dvd 'Met een boekje op de schoot' en een meertalige brochure met tips over voorlezen.

WAT NOG...

* Op vrijdag 21 april 2017 startte het 22ste **Afrika Filmfestival**. Twee weken lang werden er 110 films getoond, verspreid over Vlaams-Brabant. Met een subsidie van 65.000 euro is de provincie Vlaams-Brabant hoofdsponsor. De hogere subsidie van de jongste drie jaren zorgde voor een professionalisering.

* De Gemeentelijke Basisschool van Boutersem maakte gebruik van de **provinciale subsidie Wereldwijs** en organiseerde twee workshops met als thema 'Muziek op Wielen'. Kleuters en leerlingen maakten er kennis met de culturen en muziek uit Senegal, India, Thailand, de Verenigde Staten, Argentinië, Lapland, Mongolië, Spanje en Guatemala.

* Voor **humanitaire hulp aan de Rohingya-vluchtelingen** in Bangladesh, gaf de provincie in december 2017 25.000 euro aan Oxfam-Solidariteit.

* In maart schonk de provincie Vlaams-Brabant 25.000 euro aan **Caritas International België** voor overlevingskits voor inwoners van Leer County in Zuid-Soedan. De regio werd geteisterd door hongersnood.

* In december startte het GO! Technisch Atheneum Keerbergen en de school Jaime Roldos Aguilera uit Ecuador een project rond **kennissuitwisseling**. Beide scholen werken samen aan een veiligheidsplan en het gebruik van bio-brandstof. De provincie steunt het project met een subsidie van 12.500 euro.

HET WELZIJN VAN DE VLAAMS-BRABANDERS BLIJFT BELANGRIJK

De provincies hebben hun persoonsgebonden bevoegdheden op 1 januari 2018 overgedragen. In Vlaams-Brabant gingen deze bevoegdheden integraal naar Vlaanderen. Ook welzijn. In 2017 bleef de provincie zich echter onverminderd inzetten voor het welzijn van haar inwoners. Ze investeerde in de infrastructuur van 32 welzijns- en zorgorganisaties voor baby's en kinderen, jongeren, personen met een handicap en zorgbehovende ouderen.

DAGOPVANG OUDEREN

Met het subsidiereglement van de provincie zijn bijkomende dagopvanginitiatieven voor ouderen gerealiseerd. Dat gebeurde onder meer in Gooik, waar de Landelijke Thuiszorg 50.000 euro heeft ontvangen voor de opstart van een CADO.

Het Lokaal Dienstencentrum Tarsenaal in Diest opende de deuren in april 2017. De provincie investeerde 40.000 euro in de inrichting van de ontmoetingsruimte aan de aanpassingen van sanitair en elektrische installatie. Ouderen kunnen in het centrum terecht voor opvang en activiteiten.

Zorg Leuven ontving 40.000 euro voor het nieuwe Lokaal Dienstencentrum op de site van het woonzorgcentrum Remy in Leuven. 50.000 euro ging naar Landelijke Thuiszorg voor een kleinschalige opvang in Meise en 5.000 euro werd geïnvesteerd in buurtzorg Den Hopstaak in Opwijk.

MEER PLAATSEN VOOR PERSONEN MET EEN HANDICAP

Welzijnsvoorzieningen kampen met een historische achterstand in Vlaams-Brabant. Daarom geeft de provincie steun aan initiatieven die extra opvangplaatsen creëren. Dat was onder meer het geval voor Oostrem in Wilsele. De vzw biedt dagopvang en woonondersteuning aan volwassenen met een handicap. De provincie gaf 15.750 euro steun voor de verbouwing van ene pand in Wilsele.

De provincie investeerde 72.000 euro in MPC Terbank in Heverlee voor een nieuw gebouw dat plaats biedt aan vier leefgroepen van personen met een licht verstandelijke beperkingen en bijkomende gedrags- of emotionele problemen.

Huize Eigen Haard uit Aarschot vernieuwt de huisvesting voor 127 volwassenen met ene handicap. De investering loopt over meerdere jaren. De provincie subsidieert 90.000 euro.

Verder gingen er ook subsidies naar

Vzw Alvinnenberg in Leuven, vzw Resonans in Sint-Pieters-Leeuw, vzw Martine Van Camp in Diest, Huis in de stad Vzw in Tienen, Hopperank VZW in Asse, Oostrem Vzw in Herent, Rozemarijn Vzw in Keerbergen, Stichting Marguerite-Marie Delacroix vzw in Tienen, Centrum voor Ambulante Revalidatie 'Land van Halle en Asse' in Sint-Pieters-Leeuw, Huize Eigen Haard Vzw in Aarschot, dienst ondersteuningsplan vzw in Lubbeek.

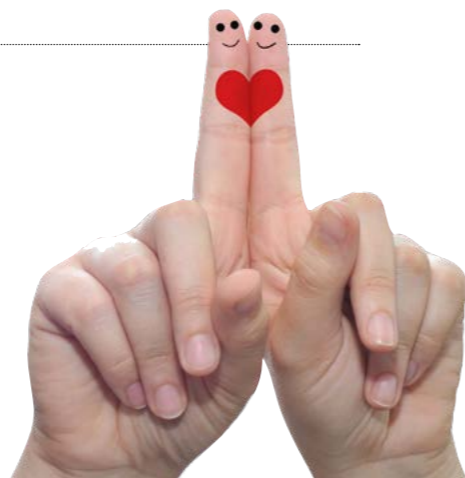
CONVENANT VOOR AANPAK INTRAFAMILIAAL GEWELD

Op 16 januari 2017 ondertekende de provincie Vlaams-Brabant het convenant 'Ketenaanpak intrafamiliaal geweld'. Ook de stad Leuven, Agentschap Jongerenwelzijn, Politie Leuven, OCMW Leuven, CAW Oost-Brabant, Justitiehuis Leuven en Centrum geestelijke gezondheidszorg Vlaams-Brabant Oost tekenden. Het convenant zorgt ervoor dat de politie, justitie en de zorg- en hulpverlening partnergeweld gezamenlijk en op maat van de cliënt kunnen aanpakken.

DEMENTIEWIJZER HELPT MANTELZORGERS OP WEG

Tegen 2025 zal Vlaams-Brabant 320.000 zestigplussers tellen. Een beperkt deel van de ouderenpopulatie vraagt zorg. Eén van de aandoeningen die meer voorkomt bij het ouder worden is dementie. Naar schatting treft dementie 19.000 mensen in onze provincie. Door de vergrijzing kan dit aantal groeien. De dementiewijzer brengt antwoorden op de vragen van mantelzorgers. De wijzer werd ontwikkeld met het expertisecentrum Dementie Memo, SEL Goal en SEL Zorgnetwerk Zenneland.

VRIJWILLIGERS IN DE BLOEMETJES

Het verenigingsleven drijft op vrijwilligerswerk. De provincie steunt via de gratis vrijwilligersverzekering die in 2017 haar 10de verjaardag vierde. Daarnaast organiseerde de provincie een grote inspiratiedag waarbij de beste feesttips op vrijwilligers in de bloemetjes te zetten werden uitwisseld.

ZORGBEROEPEN IN DE KIJKER

Omdat heel wat zorgberoepen knelpuntberoepen zijn ontwikkelde ROBTv samen met het productiehuis de tv-reeks Helden van de Zorg. De reeks stelde het beeld bij dat mensen hebben van de zorg en doet hen zin krijgen in deze jobs. De beelden worden intussen ook gebruikt door de VDAB voor de beroepsoriëntatie van hun klanten. In 2018 maakt productiehuis De Chinezen met Zorgt Werkt een opvolger voor dit programma.

HELDEN VAN DE ZORG

Onder de titel Helden van de Zorg nam de welzijnsector eind 2017 afscheid met een grootst feest waarop de hele sector uitgebreid gevierd werd voor de fijne samenwerking van 1995 tot 2017.

WAT NOG...

* Op 20 maart 2017 organiseerden de centra voor gespecialiseerde verslavingszorg De Spiegel, De Kiem, De Sleutel en Katarsis met de steun van de provincie Vlaams-Brabant een studiedag over link **seksueel geweld en drugverslaving**. Daarmee stelden ze de link tussen het seksueel geweld, trauma en drugs aan de kaak.

* Tijdens de **Internationale Dag tegen Homofobie** wapperde de regenboogvlag in 63 van de 65 Vlaams-Brabantse gemeenten. Vlaams-Brabant was een voorbeeld: in 2012 was ze de eerste provincie waar de regenboogvlag wapperde aan openbare gebouwen.

* De provincie Vlaams-Brabant organiseerde op 17 november 2017 een studiedag ter gelegenheid van de **Internationale Mannendag**, om de negatieve beeldvorming over mannelijkheid te doorbreken.

* Meer en meer ouders nemen zelf het heft in handen en organiseren **kinderopvang** tijdens de vakantiemaanden. De provincie steunt deze informele kinderopvang met 300 euro per buurtinitiatief en een inspiratieboek.

* De provincie Vlaams-Brabant investeert 120.000 euro in de **vzw Sport- en Speelpleinen Bekaf** in Aarschot. Hiermee kan Bekaf hun aanbod verbeteren en, in samenwerking met het Huis van het Kind, het consultatiebureau Kind en Preventie, een peuterspeelpunt uit te bouwen.

* Vijftig gemeenten maakten gebruik van de provinciale steun voor activiteiten tijdens de **week van de opvoeding**. Daarnaast werd het pakket 'Smakelijk daten' ontwikkeld. Het is een doos en een kookboek vol inspiratie om van eten in de kinderopvang een feest te maken. Er werden meer dan 400 boxen besteld.

* Het verenigingsleven drijft op **vrijwilligerswerk**. De provincie steunt via de gratis vrijwilligersverzekering die in 2017 haar 10de verjaardag vierde. Daarnaast organiseerde de provincie een grote inspiratiedag waarbij de beste feesttips op vrijwilligers in de bloemetjes te zetten werden uitgewisseld.

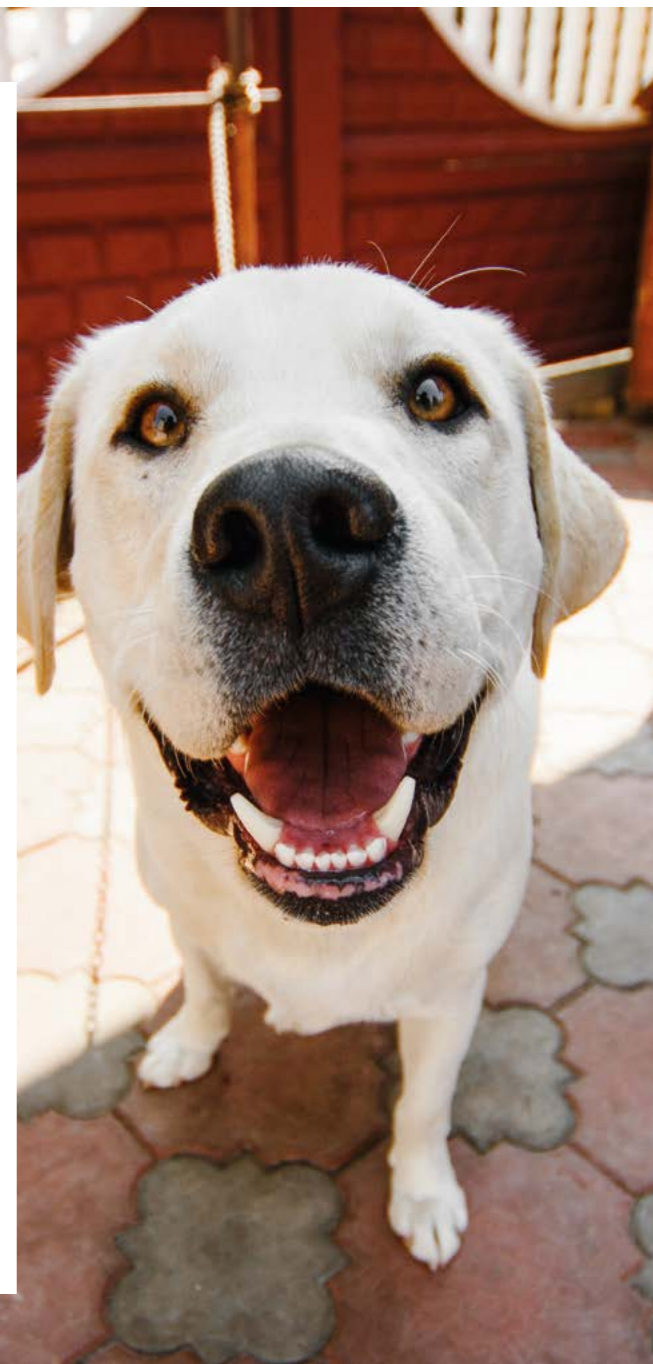
* Om lokale verenigingen en besturen te steunen bij hun **strijd tegen armoede**, verdeelde de provincie in 2017 20.400 euro onder 17 activiteiten in Asse, Diest, Halle, Herent, Hoegaarden, Landen, Leuven, Meise, Merchtem, Opwijk, Roosdaal, Scherpenheuvel-Zichem, Tienen, Vilvoorde en Wemmel.

PROVINCIALE STEUN VOOR 19 DIERENASIELEN

19 dierenasielen en vogelopvangcentra kregen in 2017 een provinciale subsidie van elk 1000 euro. De asielen draaien op vrijwilligers en zijn afhankelijk van giften van sympathisanten en de steun van gemeenten. Met de hulp van de provincie kunnen ze hun dieren voeden, ontwormen en steriliseren. De provincie betreurt dat er vanuit Vlaanderen geen structurele middelen komen voor de asielen.

38 DIERVRIENDELIJKE GEMEENTEN

De teller van diervriendelijke gemeenten in Vlaams-Brabant stond eind 2017 op 38. De provincie overhandigt dat label aan alle lokale besturen die de beginselverklaring 'diervriendelijke gemeente' ondertekenen. De ondertekening houdt in dat de gemeente ernaar streeft om zo veel mogelijk rekening te houden met dierenwelzijn in haar beleid en zich engageert om eventuele problemen op een diervriendelijke manier op te lossen.

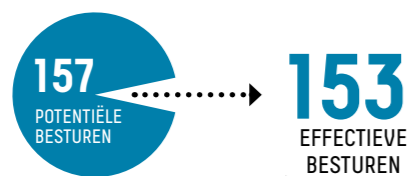

vera

Vlaams Brabants steunpunt e-government

63 gemeenten

58 OCMW's

24 politiezones

5 intercommunales

2 hulporganisaties

1 zorgbedrijf

VERA
beheert:

10 Virtuele
Centrumsteden

11 raam-
contracten

10 samenwerkings-
projecten

NOODPLAN

Een noodplan, ook wel Disaster Recovery Plan of Business Continuity Plan genoemd, is een plan dat je organisatie voorbereidt op alle mogelijke problemen die je ICT-systemen kunnen ondervinden bij onvoorziene omstandigheden. Wij begeleiden besturen bij het opstellen van hun noodplan zodat ze na een incident sneller opnieuw kunnen opstarten, zonder verlies van data.

FORMULIEREN DELEN EN OPTIMALISEREN

We ondersteunen besturen om via digitale formulieren hun elektronische dienstverlening op een doordachte manier uit te breiden. Formulieren zijn de meest tastbare onderdelen waarmee de burger in aanraking komt en die je dus als eerste moet vereenvoudigen en verduidelijken. Dit levert immers tijdswinst op voor inwoner en bestuur.

INFORMATIEVEILIGHEID

Gegevensbescherming, cyberaanvallen en datalekken zijn dagelijkse kost voor alle organisaties, ook voor lokale besturen. Tegelijkertijd wordt de wetgeving alleen maar strenger en de technische mogelijkheden groter. Daarom doen steeds meer besturen beroep op onze veiligheidsconsulenten. In 2017 hebben we ons team dan ook uitgebreid naar 4 voltijdse medewerkers zodat we 55 lokale besturen (gemeenten, OCMW's, politiezones en brandweerkorpsen) kwaliteitsvol kunnen begeleiden.

3 NIEUWE RAAMOVEREENKOMSTEN:

Connectiviteit

Je kan verschillende locaties met elkaar verbinden via glasvezel of andere technologie. Om een performante oplossing aan te bieden die voor elk bestuur past, ongeacht grootte, hebben we een raamovereenkomst met 5 verschillende percelen opgesteld. Intussen hebben al 5 besturen gebruik gemaakt van deze nieuwe overeenkomst.

ICT-materiaal

Onze oude raamovereenkomst ICT-materiaal was zo succesvol, dat we bij afloop van de oude overeenkomst een nieuwe hebben opgesteld. Deze nieuwe overeenkomst bestaat uit 7 percelen en biedt een grote verscheidenheid. Intussen hebben al tientallen besturen bestellingen uitgevoerd.

Gedeeld ICT-kennisplatform

Een overkoepelend helpdesksysteem voor zowel ICT-medewerkers als eindgebruikers, waar informatie en vragen over ICT worden uitgewisseld. Hiermee kunnen besturen hun ICT-omgeving op de voet volgen en beheren, mede dankzij de krachtige rapporteringstool. 47 besturen maken hier dan ook van gebruik.

WAT NOG...

* De afgelopen jaren zijn we zo sterk gegroeid, dat we onvoldoende plaats hadden. Daarom hebben we ook onze **kantoorruimte uitgebreid** van 300 naar 600 m². Het ideale moment om ook de bestaande ruimte te renoveren en integreren tot één geheel.

VEILIGHEIDSCONSULENT
VOOR 55 BESTUREN

SERVICE DESK

- › hosted mail voor 72 besturen
- › connectiviteit voor 37 besturen
- › ICT-servicedesk voor 7 besturen

CONSULTANCY

- › ICT-beheer voor 36 besturen
- › projecten voor 27 besturen

COLOFON

Jaarboek Vlaams-Brabant 2017 werd uitgegeven in mei 2018 door de provincie Vlaams-Brabant in opdracht van de deputatie.

Realisatie en grafische vormgeving: communicatiedienst

Copywriting: www.wartaal.be

Druk: drukkerij Steylaerts

Fotografie: ©Vlaams-Brabant / ©Lander Loeckx: Lander Loeckx P8, 16, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 31, 40, 46, 51,72, 77, 88, 90, 92, 93, 94,95, 97(SNCC), 99, 100, 101 (Liedekerke), 104, 105 (Kessel-Lo), 107 (Het Vinne), 108, 109, 110, 113, 122, 134, (woningdelen) / ©Steff Gillisen P79 / ©Patrick Hendrickx P18 / ©Moens v/d Berghe P49 / ©Bert De Kelder P23, 102 / ©Marco Mertens P60, 62 (bouwvakkers),70, 112, 121, 126 / ©Willem Govaerts P52, 83, 87 (artistiek) / ©Bert Dekelver P62 (trekpaard) / ©Luc Collet P76 (aardbeien) / ©Luc Larivière P97 (hop) / ©Robin Dekelver P103 / ©Joris Moones P140 (dementia) / ©Filip Claessens P138 (dagopvang), 139 / ©Walda P80 / ©Evelien Vanhelmont P136 / ©Layla Aerts P114 / ©Wim Lamont P132 (Ethiopië) / ©Raf Lehaen P 77 (close ups) / ©Olmo Peeters P84 (sterretjes) / ©Lieselot Bal P85 / ©Diederik Craps P116 (shebad) / ©Rivertours P67 (fietsers) / ©In den Rozenkrans P93

Voor de samenstelling van dit boek werden de rechten op de fotografie met zorg nagekeken. Meent u dat uw foto('s) ten onrechte werden gebruikt, neem dan contact op met Communicatiedienst Vlaams-Brabant – 016 26 70 00 – info@vlaamsbrabant.be

Wettelijk depot: D/2018/8495/14

